

PROSLOV

- ¹ Poslušaj, sinko, pouke učitelja
i prikloni uho svog srca;
spremno primi savjet dobrohotnog oca
i uspješno ga provodi u djelo.
- ² Tako ćeš se naporom posluha vratiti onome
od koga si se udaljio svojim nehajnim neposluhom.
- ³ Tebi je, dakle, sada upravljen moj govor,
tebi koji se odričeš svoje volje,
te prihvaćaš najjače i veličajno oružje poslušnosti
da vojuješ Kristu Gospodinu, istinskom Kralju.
- ⁴ Prije nego započneš neko dobro djelo,
veoma usrdnom molitvom
od njega isprosi da ga on dovrši.
- ⁵ Udostojao se ubrojiti nas među svoje sinove
i sada ga ne smijemo žalostiti svojim zlim djelima.
- ⁶ Moramo mu, dakle, s darovima
što nam ih je poklonio
neprestano biti pokorni da nas ne bi jednom
kao rasrđen otac razbaštinio;
- ⁷ ili kao strašan gospodar,
uvrijeđen našim grijesima,
posve nevaljale sluge predao vječnoj kazni,
jer ga nisu htjeli slijediti u slavu.
- ⁸ Stoga ustanimo već jednom
jer nas Pismo zove riječima:
Vrijeme je napokon da se oda sna prenemo.
- ⁹ Otvorimo svoje oči božanstvenom svjetlu
i pažljivim uhom poslušajmo opomene

¹ usp. Izr 4, 20; 6, 20;

^{3 2} Tim 2, 3-4.

⁵ usp. Mudr 4,8; 5, 5.

⁸ Rim 13, 11.

što nam ih Božji glas svagdano dovikuje:

10 *O da danas glas mu poslušate,
ne budite srca tvrda!*

11 *Nadalje: Tko ima uho
neka posluša što Duh govori Crkvama.*

12 *A što govori? Dođite, djeco, i poslušajte me,
učit ću vas strahu Gospodnjemu.*

13 *Trčite dok imate svjetlost života
da vas ne obuzme tama smrti!*

14 *Dok Gospodin u mnoštvu ljudi traži svoga radnika
iznova kaže: 15 O čovječe, ljubiš li život?
Želiš li se nauživati dobrih dana?*

16 *Kada to čuvši ti odgovoriš: "Želim", Bog će ti reći:*

17 *Želiš li posjedovati istinski i vječni život,
onda jezik svoj oda zla suspreži
i usne svoje od riječi prijevarnih.
Zla se kloni i čini dobro, traži mir i idi za njim!*

18 *Ako to budete činili,
moje će oči biti nad vama,
moje uši nad vašim molitvama
i prije nego me zazovete, reći ću vam : Evo me!*

19 *Što bi nam, braćo predraga, moglo biti milije
od takva Gospodnjeg glasa koji nas zove?*

20 *Gle, Gospodin nam u svojoj dobroti
pokazuje put života.*

21 *Opasavši, dakle, svoje bokove vjerom*

10 Ps 94, 8.

11 Otk 2, 7; usp. Mt 11, 15.

12 Ps 33, 12.

13 Iv 12, 35.

14 radnika: usp. Mt 20, 1.

15 Ps 33, 13; usp. 1 Pt 3, 10-12.

17 želiš...život: usp. Mt 19, 6. jezik...njim: Ps 33, 14-15.

18 moje...molitvama: usp. Ps 33, 17. evo me: Iz 58, 9; 65, 24.

20 put života: usp. Ps 15, 11; Izr 6, 23; Jer 21, 8.

21 opasavši bokove: usp. Ef 6, 14; Lk 12, 35. koji: 1 Sol 2, 12.

i izvršavanjem dobrih djela
stupajmo pod vodstvom evanđelja
njegovim putovima da bismo mogli ugledati onoga
koji nas je pozvao u svoje kraljevstvo.

22 Ako želimo stanovati u dvorima njegova kraljevstva,
moramo se žuriti dobrim djelima,
inače nećemo onamo stići.

23 No upitajmo Gospodina s prorokom:
*Gospodine, tko smije prebivati u šatoru tvome,
tko li stanovati na gori svetoj tvojoj?*

24 Braćo, poslušajmo Gospodnji odgovor na to pitanje:
on nam pokazuje put prema svome šatoru riječima:

25 *Onaj koji živi bez ljage, koji čini pravicu,*

26 *i istinu iz srca zbori, i ne kleveće jezikom;*

27 *koji bližnjem zla ne nanosi
i ne sramoti susjeda svoga;*

28 onaj koji zlobnog đavla, kad ga nešto nagovara,
skupa s njegovom napasti odbaci s vidika svog srca
i *uništi ga*, te njegovo nagovaranje
odmah na početku zgrabi i razbije o Krista;

29 tko se boji Gospodina
i ne uznosi se svojom vjernom službom
znajući da dobro u njemu
nije njegovo djelo, već Gospodnje.

30 Takvi hvale Gospodina koji djeluje u njima
i govore s prorokom: *Ne nama, Gospodine,
ne nama, već svom imenu slavu daj!*

31 Kao što ni apostol Pavao nije ništa
od svog propovijedanja pripisivao sebi, nego je rekao:
Milošću Božjom jesam što jesam.

23 Ps 14, 1.

25-27 Ps 14, 2-3.

28 s vidika srca: usp. Ef 1, 18. uništi ga: usp. Ps 14, 4. odmah...o Krista: usp. Ps 136, 9; 1 Kor 10, 4.

29-30 boji...hvale: usp. Ps 14, 4. koji djeluje: usp. Fil 2, 13. ne nama...daj: usp. Ps 113, 9.

31 1 Kor 15, 10.

32I još je govorio: *Tko se hvali,
u Gospodinu neka se hvali.*

33Zato i Gospodin u Evandjelju kaže:
*Tko god sluša ove moje riječi i izvršava ih,
prisposodbit će se mudru čovjeku
koji sagradi kuću na stijeni.*

34Zapljušti kiša, navale bujice, duhnu vjetrovi
*i sruče se na tu kuću, ali ona ne pada,
jer je utemeljena na stijeni.*

35Tako završivši Gospodin očekuje od nas
da ćemo na njegove svete opomene
iz dana u dan odgovarati djelima.

36Zato nam se i produžuju dani ovog života
kao odgoda da popravljamo svoja zla djela,

37kako apostol govori: *Zar ne shvaćaš
da te Gospodnja strpljivost privodi k pokori?*

38Ta u svojoj dobroti Gospodin veli:
Neću smrti grješnikove, nego da se obrati i živi.

39Braćo, upitali smo Gospodina
tko smije prebivati u njegovu šatoru
i čuli smo da u njemu moramo stanovati,
ali samo onda ako ispunjavamo dužnosti stanara.

40Moramo, dakle, pripremiti svoje srce i svoje tijelo
da vojujemo po zapovijedima svete poslušnosti.

41A ono što ne može naša narav, molit ćemo Gospodina
da se udostoji pomoći nam svojom milošću.

42Ako želimo izbjeći paklene kazne
i dospjeti u vječni život,

43onda, dok se nalazimo u ovom tijelu

32 2 Kor 10, 17.

33-34 Mt 7, 24-25.

35 završivši: usp. Mt 7, 28.

37 Rim 2, 4.

38 Ez 33, 11.

i imamo vremena da to sve izvršimo
u svijetlu ovog života,
44moramo se žuriti i činiti
što će nam koristiti za vječnost.
45Stoga želimo osnovati školu Gospodnje službe.
46U toj ustanovi ne namjeravamo zapovijediti
ništa oštra ni teška.
47No, ako razbor i pravda ponekad traže
malo stroži postupak,
zato da se isprave pogreške i očuva ljubav,
48tada se nemoj prestrašiti
i odmah ostaviti put spasenja
koji u početku ne može biti nego tijesan.
49A napredujući u samostanskom životu i vjeri
srce nam se širi i putem Božjih zapovijedi hrlimo
s neizrecivom slatkoćom i ljubavlju.
50Zato nećemo izbjegavati njegovo učiteljstvo,
nego ćemo u samostanu do smrti
ustrajati uz njegov nauk
i strpljivo sudjelovati u Kristovoj mucij
kako bismo imali udjela u njegovu kraljevanju. Amen.

48 put...tijesan: usp. Mt 7, 14.

49 napredujući...hrlimo: usp. Ps 118, 32. "prošireno srce": usp. GRGUR VELIKI, *Dijalozi* II, 35.

50 učiteljstvo...ustrajati: usp. Dj 2, 42; usp. CEZARIJE, *Pravilo za koludrice* 1. sudjelovati...mucij: usp. 1 Pt 4, 13.

1. poglavlje

VRSTE MONAHA

¹Poznato je da postoje četiri vrste monaha. ²Prvo su cenobiti što žive u samostanu i vojuju pod pravilom i opatom.

Zatim postoji druga vrsta, ona anahoreta ili pustinjaka. Oni taj život ne započinju u prvoj revnosti svog obraćenja, nego tek nakon što u samostanu provedu dugo vrijeme u iskušavanju. ⁴Izvjježbani pomoću mnoge braće naučili su se boriti protiv đavla. ⁵Dobro naoružani istupaju iz bratske čete i prihvaćaju pojedinačnu borbu u samoći. Bez pomoći drugih, sami u sebi sigurni, s Božjom se pomoću bore svojom rukom i laktom protiv poroka tijela i misli.

⁶Treća, vrlo loša vrsta monaha jesu sarabaiti. Nisu prokušani kao zlato u vatri stegom nijednog pravila, nego su mekani poput olova.

⁷Svojim djelima još uvijek služe svijetu i tonzurom lažu Bogu. ⁸Po dvojica ili trojica, ili čak pojedinačno, žive bez pastira, mjesto u Gospodnjem ovčinjaku zatvoreni su u svojem, te vlastite želje i požude smatraju zakonom. ⁹Svetim smatraju ono što sami smisle, a što im se ne sviđa to drže da nije dopušteno.

¹⁰Četvrta su vrsta monaha takozvani girovagi. Cijeloga svog života obilaze jednu pokrajinu za drugom i po raznim samostanima borave

⁶ zlato...olovo: usp. Izr 27, 21; Mudr 3, 6; Sir 2, 5.

tri ili četiri dana. ¹¹Uvijek su u pokretu i ne mogu se smiriti, robovi su svoje samovolje i neumjerenosti u jelu, te su u svemu gori od sarabaita. ¹²O bijednom je ponašanju svih tih bolje šutjeti negoli govoriti. ¹³Ostavimo ih, dakle, i prihvatimo se da Božjom pomoću uredimo onu najjaču vrstu cenobite.

2. poglavlje

KAKAV TREBA BITI OPAT

¹Opat koji je dostojan upravljati samostanom, mora uvijek sjećati naziva kojim ga oslovljavaju i naslov starješine ispuniti djelima. ²U samostanu se vjeruje da je on Kristov namjesnik, ³kako apostol kaže: *Primiste Duha posinjenja u kojem kličemo: Abba, Oče!*

⁴Stoga opat ne smije ništa naučavati, određivati ni zapovijedati osim onoga što je po Gospodnjoj zapovijedi. ⁵Njegovo bi zapovijedanje i poučavanje moralo kao kvasac Božje pravednosti prožeti srca učenika. ⁶Nek se opat uvijek sjeća da će na strašnom Božjem sudu obadvoje biti ispitano: njegov nauk i posluš učenika.

⁷Opat mora znati da na pastira pada krivnja za sve što gospodar

⁷ lažu Bogu: usp. Dj 5, 3.

³ Rim 8, 15; usp. Gal 4, 6.

⁵ kvasac: usp. Mt 13, 33.

manje nađe na svojim ovcama. ⁸No s druge strane pastir, koji bude svu svoju pastirsku brigu posvećivao nemirnom i neposlušnom stadu te se protiv njegovih bolesnih čina služio svim svojim liječničkim znanjem, ⁹na Gospodnjem će sudu biti odriješen i moći će Gospodinu reći s prorokom: *Tvoju pravdu nisam krio u srcu, kazivao sam istinu tvoju i tvoj spas, ali me oni prezreše i odvrgoše od sebe.* ¹⁰Onda će smrt kao kazna svladati one ovce koje su se neposluhom protivile njegovoj brizi.

¹¹Tko, dakle, primi ime opata mora kao učitelj svoje učenike upravljati dvostrukim naukom: ¹²više svojim primjerom negoli riječima pokazivati sve dobro i sveto; poučljivim učenicima nek Božje zapovijedi predočuje riječima, a tvrdokornima i manje sposobnima svojim djelima. ¹³Nek uvijek vlastitim primjerom pokazuje kako se ne smije činiti sve ono što svoje učenike poučava da valja izbjegavati. Inače bi mu se moglo dogoditi da, pošto je drugima propovijedao, sam bude odbačen. ¹⁴Ako on bude griješio, jednom bi mu Bog mogao reći: *Što ti naviještaš naredbe moje, što mećeš u usta savez moj? Ti kome stega ne prija te riječi moje za leđa bacaš?* ¹⁵I: *gledaš trun u oku brata svojega, a brvna u oku svome ne opažaš.*

⁹ Ps 39, 11. **prezreše:** usp. Iz 1, 2; Ez 20, 27.

¹⁰ **smrt...vladati:** usp. Iz 25, 8 (prema *Vetus latina*).

¹² **tvrdokornima:** usp. Iz 46, 12.

¹³ **odbačen:** usp. 1 Kor 9, 27.

¹⁴ Ps 49, 16-17.

¹⁶Nek u samostanu ne razlikuje jednu osobu od druge. ¹⁷Neka ne ljubi jednoga više od drugoga, osim ako koga opazi da je bolji u dobrim djelima i posluhu. ¹⁸Plemenit rodom nema nikakve prednosti pred onim koji je u samostan ušao kao rob, osim da postoji drugi razuman razlog. ¹⁹U tom slučaju opat može, ako drži da je pravedno, u raspoređivanju bilo kome odrediti više mjesto jer, ²⁰bio rob ili slobodnjak, svi smo jedno u Kristu i borimo se u službi istoga Gospodina, *ta u Boga nema pristranosti*. ²¹Pred njim se razlikujemo jedino onda kad su nam djela bolja nego u drugih i kad nas nađe ponizne. ²²Neka, dakle, opat svima iskazuje jednaku ljubav i nek prema svakome primjenjuje jednak postupak kako tko zasluži.

²³Opat će se kao učitelj uvijek držati apostolova savjeta koji glasi: *Opominji, savjetuj, kori*. ²⁴Što znači da prema vremenu i prilikama poveže strogost s blagošću; sad nek pokaže ozbiljnost učitelja, sad opet ljubaznost oca. ²⁵Stoga će neposlušne i nemirne oštro ukoriti, a poslušne, krotke i strpljive poticati da još bolje napreduju. I opominjemo ga da kara i kažnjava one koji preziru stegu.

²⁶Neka ne hini kao da ne vidi pogreške krivaca, već da ih, koliko može, odmah od početka odsiječe u korjenu sjećajući se kako je

¹⁵ Mt 7, 3.

²⁰ **jedno smo:** usp. Ef 6, 8; Gal 3, 28. **u Boga:** Rim 2, 11; Kol 3, 25.

²³ 2 Tim 4, 2.

²⁴ **prema vremenu:** usp. Prop 3, 1ss.

umro Heli, svećenik u Silu. ²⁷Čestite će i razumne učenike u prvoj i drugoj opomeni ukoriti riječima, ²⁸a nevaljale će i neposlušne odmah pri prvom prekršaju kazniti šibom ili drugom tjelesnom kaznom, jer zna kako je pisano: *Bezumnik se ne popravlja samim riječima*, ²⁹i još ono: *Biješ li svoje dijete šibom, dušu mu izbavlješ od smrti*.

³⁰Opat se treba uvijek sjećati onoga što jest i što mu ime znači, te mu valja znati da kome je više dano, od njega će se i više tražiti.

³¹Nek zna kako je na sebe primio težak i silan zadatak: voditi duše i služiti različitim ćudima; kod jednoga će pokušati blagošću, kod drugoga ukorom, kod trećega nagovaranjem. ³²Nek se prilagodi i ravna prema značaju i shvaćanju svakog pojedinca, tako ne samo da ne pretrpi nikakve štete kod stada sebi povjerenog, nego da se i raduje napretku dobrog stada.

³³Prije svega ne smije zanemarivati ili podcjenjivati spas duša koje su mu predane te se više brinuti za prolazna, zemaljska i propadljiva dobra. ³⁴Nek stalno razmišlja kako se prihvatio vođenja duša za koje će polagati račun. ³⁵Da mu možda ne bude izlikom manji imetak, nek se sjeća što je napisano: *Tražite najprije kraljevstvo*

26 ne hini: usp. Mudr 11, 23. **Heli...Silu:** usp. 1 Sam 2, 27-34; 4, 12-18.

28 Izr 29, 19 (*Vet. lat.*); usp. 18, 2.

29 Izr 23, 14 (*Vet. lat.*).

30 više dano: usp. Lk 12, 48.

35 Mt 6, 33.

Božje i pravednost njegovu, a sve će vam se ostalo dodati. ³⁶I još:
Ne trpe oskudice koji se Boga boje.

³⁷Onaj koji preuzima vodstvo duša neka zna da se mora pripremiti na polaganje računa. ³⁸Nek bude svjestan da će na sudnjem danu Gospodinu odgovarati za duše povjerene mu braće, a uz to nedvojbeno i za svoju vlastitu. ³⁹Ako se tako bude uvijek bojao pastirske odgovornosti za povjerene mu ovce, to će ga poticati da, dok se brine za druge, pazi i na samog sebe. ⁴⁰A pomagajući svojim opomenama drugima da se poprave i sam će se ispravljati od mana.

3. poglavlje

SAZIVANJE BRAĆE NA SAVJETOVANJE

¹Svagda kad u samostanu valja odlučiti nešto važnije, opat sazove svu zajednicu te sam iznese o čemu se radi. ²Saslušav savjet braće sam razmotri stvar i uradi što misli da je korisnije. ³Zato odredismo da se svi pozovu na savjetovanje jer Gospdin često mlademu otkriva što je bolje.

⁴Braća trebaju svoje mišljenje iznijeti ponizno i pokorno, i ne smiju

³⁶ Ps 33, 10; usp. Ps 22, 1.

³⁸ **odgovarati:** usp. Hebr 13, 17.

³ **mlademu otkriva:** usp. Mt 11, 25; Lk 10, 21.

se usuditi uporno ga braniti. ⁵Konačna odluka ovisi uvijek o opatovoj volji i nek svi poslušno prihvate što on smatra prikladnijim. ⁶No, kao što se pristoji učenicima da slušaju učitelja tako dolikuje i opatu da sve određuje mudro i pravedno.

⁷Neka se, dakle, svi us vemu drže Prvaila kao učitelja, i nitko ne smije od njega lakoumno odstupiti. ⁸U samostanu nitko ne smije slijediti želje vlastitog srca; ⁹i nek se bilo tko ne usudi drsko se ponašati prema svom opatu, ili se s njime prepirati unutar ili izvan samostana. ¹⁰Kad bi se tko odvažio i to učiniti, nek se podvrgne kazni što je određena u Pravilu. ¹¹Opat, međutim, neka sve čini u strahu Božjem i prema odredbi Pravila znajući da će bez ikakve sumnje o svim svojim odlukama polagati račun Bogu, najpravednijem sucu.

¹²Ako se radi o manje važnim samostanskim poslovima, na savjetovanje pozove samo starije, ¹³kao što je pisano: *Sve čini sa savjetom pa se poslije nećeš pokajati.*

¹¹ pogledati račun: usp. Rim 14, 12.

¹³ Izr 32, 24; usp. Sir 31, 4 (*Vet. lat.*).

4. poglavlje

POMAGALA ZA DOBRA DJELA

¹Najprije Boga ljubiti svim srcem, svom dušom i svom snagom;
²zatim bližnjega kao samoga sebe. ³Onda: ne ubiti. ⁴Ne činiti
preljub. ⁵Ne krasti. ⁶Ne podržavati zle požude. ⁷Ne govoriti krivo
svjedočanstvo. ⁸Poštivati sve ljude. ⁹Ne činiti drugome što ne
bismo htjeli da drugi nama učini. ¹⁰Odricati se samog sebe da
slijedimo Krista. ¹¹Krotiti tijelo. ¹²Ne težiti za užicima. ¹³Ljubiti
post. ¹⁴Siromašne okrijepiti. ¹⁵Gola zaodjenuti. ¹⁶Bolesna
posjećivati. ¹⁷Mrtva pokopati. ¹⁸U nevolji pomagati. ¹⁹Žalosna
tješiti. ²⁰Izbjegavati djela ovog svijeta. ²¹Ništa ne pretpostavljati
Kristovoj ljubavi. ²²Ne prepuštati se srdžbi. ²³Ne dati vremena
ljutitosti. ²⁴Ne zadržavati zlobu u srcu. ²⁵Ne pružati lažan mir.

¹ usp. Pnz 6,5; Mk 12, 30-31; Mt 22, 37.

² usp. Pnz 6, 5; Mk 12, 31; Mt 22, 39; Lk 10, 27; Lev 19, 18.

³ usp. Izl 20, 13.

⁴ Mt 19, 18.

⁶ Rim 13, 19.

⁷ Mk 10, 19; Mt 19, 18; Izl 20, 12-17.

⁸ 1 Pt 2, 17.

⁹ Mt 7, 12; Lk 6, 31; usp. Tob 4, 16.

¹⁰ Mt 16, 24; Lk 9, 23.

¹¹ 1 Kor 9, 27.

¹⁵⁻¹⁶ Mt 25, 36.

¹⁷ usp. Tob 1,21; 2, 7-9.

¹⁸ usp. Iz 1, 17.

¹⁹ usp. Iz 61, 2; 2 Kor 1,4; 1 Sol 5, 14.

²⁰ usp. Jak 1, 27.

²² usp. Mt 5, 22.

²³ v. Život sv. Antuna (st. prij. 19).

²⁴ usp. Izr 12, 20.

²⁵ usp. Jer 9, 7; Ps 27, 3.

26 Ne napuštati ljubav. 27 Ne kleti se da se ne bi krivo prisegao.
 28 Istinu izražavati srcem i ustima. 29 Ne vraćati zlo za zlo.
 30 Nepravdu ne nanijeti, a nanesenu strpljivo podnositi. 31 Ljubiti
 neprijatelje. 32 Ne proklinjati one koji nas proklinju, nego ih radije
 blagoslivljati. 33 Trpjeti progonstvo zbog pravde. 34 Ne biti ohol.
 35 Ne opijati se. 36 Ne prejedati se. 37 Ne predavati se pospanosti.
 38 Ne biti lijenčina. 39 Ne mrmljati. 40 Ne klevetati. 41 Svoje
 pouzdanje staviti u Boga. 42 Kad u sebi opazimo što dobro, pripisati
 to Bogu a ne sebi. 43 Zlo, naprotiv, uvijek smatrati svojim djelom i
 sebi ga uračunati. 44 Bojati se sudnjeg dana. 45 Strepiti pred paklom.
 46 Iz dna duše težiti za vječnim životom. 47 Svagdano imati pred
 očima smrt kako nam se približava. 48 Svakog časa nadzirati svoje
 ponašanje. 49 Biti uvjeren da nas Bog gleda na svakom mjestu.
 50 Zle misli koje nastaju u srcu odmah razbiti o Krista i otkriti ih

26 usp. 1 Pt 4, 8.

27 usp. Mt 5, 33-34.

28 usp. Ps 14, 3.

29 1 Pt 3, 9; usp. 1 Sol 5, 15.

31 Lk 6, 27; Mt 5, 44.

32 usp. 1 Pt 3, 9; Lk 6, 28.

33 usp. Mt 5, 10.

34-35 usp. 1 Tim 3,3; Tit 1, 7.

36 usp. Sir 37, 30.

37 usp. Izr 20, 13.

38 usp. Rim 12, 11; Izr 6, 6-7.

39-40 usp. Mudr 1, 11; 1 Kor 10, 10.

41 usp. Ps 72, 28; 77, 7.

42-43 usp. AUGUSTIN, *Govor* 96, 2 i dr.

44 usp. Sir 7, 36.

50 v. KASIJAN, *Uredbe* IV, 9; usp. Ps 136, 9; 1 Kor 10, 4.

duhovnom starješini. ⁵¹Svoja usta čuvati od neispravnih i opakih riječi. ⁵²Ne voljeti mnogo govoriti. ⁵³Ne upotrebljavati ispraznih ni smješnih riječi. ⁵⁴Ne voljeti glasno se i grohotno smijati. ⁵⁵Rado slušati sveto štivo. ⁵⁶Često se posvetiti molitvi. ⁵⁷Svoje prijašnje grijehе dnevno Bogu priznavati u molitvi sa suzama i s uzdasima. ⁵⁸Ubuduće te grijehе izbjegavati. ⁵⁹Ne udovoljavati tjelesnim požudama. ⁶⁰Mrziti vlastitu samovolju. ⁶¹U svemu slušati naredbe opata, pa makar on, što nek se ne dogodi, drukčije činio. Valja se sjećati one Gospodnje zapovijedi: *Činite sve što vam kažu, ali se nemojte ravnati prema njihovim djelima.* ⁶²Ne željeti da nas zovu svetima prije nego što to jesmo, već najprije budimo sveti da bi se onda to reklo s većim pravom. ⁶³Božje zapovijedi dnevno izvršavati djelima. ⁶⁴Ljubiti čistoću. ⁶⁵Nikoga ne mrziti. ⁶⁶Ne biti zavidan. ⁶⁷Ne biti pakostan. ⁶⁸Ne voljeti prepirke. ⁶⁹Izbjegavati preuzetnost. ⁷⁰Poštivati starije. ⁷¹Ljubiti mlađe. ⁷²Iz ljubavi prema Kristu moliti za neprijatelje. ⁷³Sa zavađenim se još prije zalaska sunca pomiriti. ⁷⁴I nikada ne zdvajati o Božjem milosrđu.

⁵¹ usp. Ps 33, 14.

⁵⁶ usp. Lk 18, 1; 1 Sol 5, 17.

⁵⁹ usp. Gal 5, 16.

⁶⁰ usp. Sir 18, 30.

⁶¹ Mt 23, 3.

⁶³ usp. Sir 6, 37.

⁶⁴ usp. Jdt 15, 11.

⁶⁸ usp. Jak 3, 14.

⁷² usp. Mt 5, 44.

⁷³ usp. Ef 4, 26.

⁷⁵Eto, to su pomagala duhovnog umijeća. ⁷⁶Ako se budemo njima danju i noću neumorno služili i na sudnjem ih danu vratili, Gospodin će nam dati onu nagradu koju je sam obećao: ⁷⁷*Što oko ne vidje i uho ne ču, to pripravi Bog onima koji ga ljube.* ⁷⁸A radionica, u kojoj sve to moramo marljivo izvršavati, jest samostanska odvojenost i stalno življenje u zajednici.

5. poglavlje

O POSLUŠNOSTI

¹Najviši je stupanj poniznosti poslušnost bez otezanja. ²Ona dolikuje onima kojima ništa nije draže od Krista. ³Zbog svete službe, što su je zavjetovali, ili od straha pred paklom, ili radi slave vječnog života, ⁴čim starješina nešto naredi, oni ne znaju ni za kakvo oklijevanje već izvrše kao da im je sam Gospodin to zapovijedio. ⁵O njima veli Gospodin: *Netom mu glas dopre do uha, on pokorno sluša.* ⁶Isto kaže i učiteljima: *Tko vas sluša, mene sluša.*

⁷Takvi odmah sve napuštaju, odustaju od vlastite samovolje, ⁸smjesta sve ispuštaju iz ruku, ostavljaju svoj posao nedovršen i spremnim se korakom poslušnosti žure djelom izvršiti glas onoga

⁷⁷ 1 Kor 2, 9; usp. Iz 64, 4.

⁵ Ps 17, 45.

koji zapovijeda. ⁹Kao u jednom te istom trenutku, brzinom od straha pred Bogom, odmah slijedi obadvoje: izrečena zapovijed učitelja i izvršen čin učenika. ¹⁰Njih na to goni čežnja za vječnim životom. ¹¹Zato su izabrali tijesan put za koji Gospodin kaže: *Tijesan je put koji vodi u život.* ¹²Oni ne žive po vlastitoj zamisli, ne slijede ono što požele i što im godi, nego hodaju prema odluci i zapovijedi drugoga; žive u samostanu i žele imati opata nad sobom. ¹³Bez sumnje dotični slijede Gospodnju izreku: *Sid̄oh s neba ne da vršim svoju volju, nego volju onoga koji me posla.*

¹⁴No ta je poslušnost samo onda Bogu prijatna i ljudima mila, kad se zapovijed ne izvršava bezvoljno ni mlitavo, ni sa zakašnjenjem ni mrmljanjem, ili čak s izričitim prigovaranjem; ¹⁵jer posluh izvršen starješini iskazuje se Bogu. On je naime rekao: *Tko vas sluša, mene sluša.*

¹⁶Učenici moraju s veseljem slušati jer *Bog ljubi vesela darivatelja.* ¹⁷Ako učenik posluša nerado i mrmlja ne samo ustima već i u srcu, ¹⁸sve i da izvrši nalog, neće biti po volji Bogu koji gleda u srce onoga koji mrmlja. ¹⁹Za takvo djelo dotični neće dobiti nikakve nagrade, štaviše, zaslužiti će kaznu za mrmljanje ako

⁶ Lk 10, 16.

¹¹ Mt 7, 14.

¹³ Iv 6, 38.

¹⁵ Lk 10, 16.

¹⁶ s veseljem: usp. Sir 35, 10. 11. **Bog...darivatelja:** 2 Kor 9, 7.

ne daje zadovoljštinu i ne popravi se.

6. poglavlje

O ŠUTLJIVOSTI

¹Činimo što kaže prorok: *Odlučio sam: Čuvat ću put svoj da ne sagriješim jezikom; postavih stražu svojim ustima. Zamukoh, ukrotih se, mučah i o dobru.* ²Ovdje prorok pokazuje da, ako ponekad treba iz ljubavi prema šutljivosti odustati od dobrih razgovora, toliko više moramo izbjegavati zlo govorenje radi kazne za grijeh.

³Zato, zbog važnosti šutnje, savršenim se učenicima rijetko dopušta da govore, pa radilo se i o dobrim, svetim i poučnim besjedama. ⁴Pisano je naime: *Obilje riječi ne biva bez grijeha.* ⁵I na drugom mjestu: Smrt i život u vlasti su jezika. ⁶Govoriti, naime, i poučavati dolikuje učitelju, a učeniku se pristoji šutjeti i slušati.

⁷Stoga, ako tko želi starješinu nešto pitati, učinit će to posve ponizno i s poštovanjem. ⁸A lakomislene šale, isprazno brbljanje i sve što navodi na smijeh odbacujemo i osuđujemo zauvijek i na svakom mjestu; te ne dopuštamo da učenik otvara usta za slične riječi.

¹ Ps 38, 2-3.

⁴ Izr 10, 19.

⁵ Izr 18, 21.

7. poglavlje

O PONIZNOSTI

¹ Braćo, božansko nam Pismo dovikuje: *Svaki koji se uzvisuje bit će ponižen, a koji se ponizuje bit će uzvišen.* ²Tim nam riječima pokazuje da je svako uzdizanje neka vrst oholosti. ³Od toga se prorok čuva kad kaže: *Gospodine, moje se srce nije uzvisilo niti se moje oči uznijele; ne idem za stvarima velikim, ni za čudima što su iznad mene.* ⁴Što pak onda, *ako nisam mislio ponizno, ako sam se uzoholio? Kao dojenčetu odbijenu od matere svoje, tako vraćaš duši mojoj.*

⁵Zato, braćo, ako želimo doći k vrhuncu savršene poniznosti i brzo dospjeti do onoga nebeskog uzvišenja do kojeg se dolazi poniznošću u ovom životu, ⁶onda moramo djelima, prema gore usmjerenima, postaviti one ljestve što su se pokazale Jakovu u snu kad je vidio kako anđeli po njima silaze i uzlaze. ⁷Nedvojbeno je da to silaženje i uspinjanje za nas nema nikakva drugog značenja nego da se ohološću silazi, a poniznošću uzlazi.

⁸A te postavljene ljestve su naš život na ovom svijetu što nam ga Gospodin upravlja prema nebu ako smo ponizna srca. ⁹Kažemo da su strane tih ljestava naše tiejlo i naša duša, a božanski je poziv u

¹ Lk 14, 11; 18, 14; Mt 23, 12.
³⁻⁴ Ps 130, 1-2

strane ljestava ugradio razne stupnjeve poniznosti i samostanske stege kojima nam se valja penjati.

¹⁰Prvi se stupanj poniznosti sastoji u tome da čovjek ima uvijek pred očima strah Božji i pomno se čuva da to ne zaboravi. ¹¹Stalno se sjeća svih Božjih zapovijedi i u svom srcu neprestano razmišlja kako će oni koji prezru Boga gorjeti zbog svojih grijeha u paklu, dok je onima koji se boje Boga pripravljen vječni život. ¹²Dotični se treba u svako doba čuvati grijeha i mana mišljenja, jezika i ruku, nogu i samovolje, ali i požude tijela; ¹³i nek bude svjetan da Bog svakog časa gleda na njega s neba, te da Božje oko prati njegovo ponašanje na svakom mjestu i da ga anđeli o tome stalno izvješćuju. ¹⁴Na to nas upućuje prorok i pokazuje da je Bog uvijek nazočan u našim mislima jer veli: *Bog proniče srca i bubrege.* ¹⁵I opet: *Gospodin poznaje misli ljudske.* ¹⁶Kaže i ovo: *Izdaleka ti već misli moje poznaješ.* ¹⁷I još: *Misao je ljudska otkrita tebi.* ¹⁸A da bi savjesno nadzirao svoje zle misli, vrijedan brat treba u svom srcu stalno ponavljati: *Onda sam besprijekoran pred njim, kad se čuvam svoje zloće.*

¹⁹Vršiti vlastitu volju zabranjuje nam Pismo kad kaže: *Ne idi za*

⁶⁻⁹ usp. Post 28, 12; JERONIM, *Poslanice* 98,3; KASIJAN, *Rasprave* 14, 2.

¹⁴ Ps 7, 10.

¹⁵ Ps 93, 11.

¹⁶ Ps 138, 3.

¹⁷ Ps 75, 11.

¹⁸ Ps 17, 24.

¹⁹ Sir 18, 30.

svojom voljom. ²⁰Isto tako molimo Boga da se nad nama vrši njegova volja. ²¹S pravom nas, dakle, uči da ne vršimo svoju volju i da se čuvamo onoga što kaže Sveto pismo: *Neki putovi čovjeku izgledaju pravi, a na kraju vode na dno pakla.* ²²Prema tome se čuvajmo riječi koja je zapisana o nemarnima: *Pokvariše se i u svojim požudama postadoše ogavni.*

²³Zato vjerujemo da su i požude našeg tijela uvijek očite Bogu kad prorok kaže Gospodinu: *Sve su moje želje pred tobom.* ²⁴Čuvajmo se, dakle, zlih želja jer na pragu užitka vreba smrt. ²⁵Stoga nam Pismo naređuje: *Ne idi za svojim strastima.*

²⁶Ako, dakle, oči Gospodinove budno motre dobre i zle, ²⁷te Gospodin s neba gleda na sinove ljudske da vidi ima li tko razuman da traži Boga ²⁸i kad anđeli, koji su nam dodijeljeni, neprestano po danu i po noći Gospodinu prenose sve naše ponašanje, ²⁹onda se moramo svakog trenutka čuvati da nas ne bi Bog bilo kada, kako prorok kaže u psalmu, *ugledao nevjerne i nevaljale.* ³⁰Kad bi nas i štedio u ovom životu, zato jer je milostiv i iščekuje naše obraćenje i

²⁰ Mt 6,10.

²¹ Izr 16, 25; usp. 14, 12; Mt 18, 6.

²² Ps 13, 1.

²³ Ps 37, 10.

²⁴ **na pragu:** usp. *Acta S. Sebastiani* IV, 4; PL 17, 1027.

²⁵ Sir 18, 30.

²⁶ Izr 15, 3.

²⁷ Ps 13, 2.

²⁹ usp. Ps 13, 1.

³⁰ Ps 49, 21.

popravak, onda bi nam jednom rekao: *Sve si to činio a ja sam šutio.*

³¹Drugi je stupanj poniznosti kada tko ne ljubi svoju volju i ne uživa u ispunjavanju svojih želja, ³²nego djelima slijedi glas Gospodina koji kaže: *Sidoh s neba ne da vršim svoju volju, nego volju onoga koji me posla.* ³³Isto tako negdje piše: "Samovolja donosi kaznu, a kroćenje pribavlja krunu."

³⁴Treći se stupanj poniznosti sastoji u tome da se monah zbog ljubavi prema Bogu u svemu podvrgava starješini u savršenom posluhu. Na taj način nasljeđuje Gospodina o kome apostol kaže: *Bio je poslušan do smrti.*

³⁵Četvrti je stupanj poniznosti ako tko u poslušnosti šuteći svjesno prigrlji strpljivost u teškim i odbojnim stvarima, pa i onda kad mu se nanose nepravde na bilo koji način. ³⁶Podnoseći to ne sustaje i ne odstupa kako kaže Pismo: *Tko ustraje do kraja, taj će se spasiti;* ³⁷I još: *Čvrsto nek bude srce tvoje i izdrži kušnju Gospodnju.* ³⁸A da pokaže kako onaj koji je vjeran mora za Gospodina podnositi sve pa i protivštine, Pismo u ime svih koji trpe govori: *Zbog tebe nas ubijaju čitav dan, smatraju nas kao ovce za klanje.* ³⁹No

³² Iv 6, 38.

³³ Iz izvještaja o suđenju i trpljenju solunskih mučenica Agape, Hionije i Irene. Usp. T. ŠAGI-BUNIĆ, *Povijest kršćanske literature I*, 220—1, KS Zagreb 1976.

³⁴ Fil 2, 8.

³⁶ Mt 10, 22.

³⁷ Ps 26, 14.

³⁸ Ps 43, 22; Rim 8, 36.

³⁹ Rim 8, 37.

budući da se sigurno nadaju božanskoj nagradi s veseljem kažu: *U svemu tome pobjeđujemo po onome koji nas ljubi.* ⁴⁰Na drugom još mjestu Pismo veli: *Iskušavao si nas, bože, očistio si nas ognjem kao što se čisti srebro. Pustio si da padnemo u zamku, položio si nevolje na naša leđa.* ⁴¹I da pokaže kako moramo biti pod vlašću starješine, dodaje: *Postavio si ljude na naše glave.* ⁴²A ispunjavajući Gospodnju zapovijed o strpljivosti u suprotivštinama i nepravdama, udari li ih tko po obrazu, oni mu okrenu i drugi, a onome tko im otimlje donju odjeću prepuštaju i gornju; ako su prisiljeni ići jednu milju, pođu dvije. ⁴³Poput apostola Pavla podnose lažnu braću i blagoslivlju one koji ih proklinju.

⁴⁴Peti je stupanj poniznosti kad monah priznaje opatu ponizno i bez zatajivanja sve zle misli koje mu nadolaze u srcu i sve zlo što ga je potajno učinio. ⁴⁵Na to nas potiče Pismo riječima: *Otkrivaj Gospodinu putove svoje i u njega se uzdaj.* ⁴⁶Isto tako veli: *Ispovijedajte se Gospodinu jer je dobar, jer je vječno milosrđe njegovo.* ⁴⁷I prorok kaže: *Griješ svoj tebi priznah i krivnju svoju ne skrivah.* ⁴⁸Rekoh: *Priznat ću Gospodinu krivnje svoje, i ti si oprostio zloću moga srca.*

⁴⁰ Ps 65, 10-11.

⁴¹ Ps 65, 12.

⁴² **gospodnju zapovijed:** usp. 1 Kor 4, 12; Lk 6, 29.

⁴³ **lažnu braću:** usp. 2 Kor 11, 26. **blagoslivlju...proklinju:** usp. 1 Kor 4, 12; Lk 6, 28.

⁴⁴ v. KASIJAN *Ustanove* IV, 39.

⁴⁵ Ps 36, 5.

⁴⁶ Ps 105, 1; 117, 1.

⁴⁹Šesti je stupanj poniznosti ako se monah zadovoljava najmanjim i najgorim te pri svakom dobivenom nalogu drži sebe slabim i nevrijednim radnikom ⁵⁰govoreći sam sebi s prorokom: *Poništen sam i bez razbora, ko živinče pred tobom, ali ću uvijek biti s tobom.*

⁵¹Sedmi se stupanj poniznosti sastoji u tome priznaje li se tko ne samo jezikom nižim i nevrednijim od svih, nego je u to uvjeren i u dubini svoga srca, ⁵²pa ponizno govori s prorokom: *A ja, crv sam, a ne čovjek, ruglo ljudi i naroda prezir.* ⁵³*Uzdigoh se pa sam ponižen i zasramljen.* ⁵⁴I opet: *Dobro mi je što sam ponižen da bih naučio tvoja pravila.*

⁵⁵Osmi je stupanj poniznosti kada monah čini samo ono na što ga potiču zajedničko samostansko Pravilo i primjeri starijih.

⁵⁶Deveti je stupanj poniznosti obuzdava li monah u govoru jezik i vjeran šutljivosti ne govori dok nije zapitan. ⁵⁷Pismo, naime, kaže da *obilje riječi ne biva bez grijeha,* ⁵⁸i da *se brbljav čovjek neće održati na zemlji.*

⁵⁹ Deseti je stupanj poniznosti ako monah nije brz ni spreman na

⁴⁷⁻⁴⁸ Ps 31, 5 (*Psalt. Rom.*).

⁴⁹ **slabim...radnikom:** usp. Lk, 17, 10.

⁵⁰ Ps 72, 22-23.

⁵² Ps 21, 7.

⁵³ Ps 87, 16.

⁵⁴ Ps 118, 71.

⁵⁷ Izr 10, 19.

⁵⁸ Ps 139, 12.

⁵⁹ Sir 21, 23.

smijeh jer je pisano: *Bezumnik u smijehu uzdiže svoj glas.*

⁶⁰Jedanaesti se stupanj poniznosti sastoji u tome da monah govori krotko i bez smijeha, s poniznom ozbiljnošću; rekne samo malo i to pametnih riječi, bez vike, ⁶¹kako negdje piše: "Mudrac se prepoznaje po kratkoći govora."

⁶²Dvanaesti je stupanj poniznosti kada je monah ponizan ne samo u srcu, nego kad oni koji ga gledaju to uvijek vide i po držanju njegova tijela: ⁶³kod Djela Božjeg, u bogomolji, u samostanu, u vrtu, na putu, na polju, ukratko svagdje, bilo da sjedi, hoda ili stoji pa je stalno pognute glave i pogledom prema zemlji. ⁶⁴Svakog se časa drži krivcem za svoje grijehe i zamišlja kako već stoji pred strašnim Božjim sudom. ⁶⁵Neprestano u srcu ponavlja riječi carinika u Evanđelju koji je oborena pogleda u zemlju govorio: *Gospodine, ja grešnik nisam dostojan ni očiju svojih podignuti k nebu.* ⁶⁶I s prorokom kaže: *Pognut sam i ponižen sasma.*

⁶⁷Ako se monah popne na sve te stupnjeve poniznosti, uskoro će dospjeti do one Božje ljubavi koja kad je savršena izgoni strah. ⁶⁸U toj ljubavi počinje sve ono što je dosad izvršavao od straha sada činiti bez ikakva napora, kao iz naravne navike; ⁶⁹ne više od straha pred paklom, već zbog ljubavi prema Kristu, te mu naviklu na

⁶¹ *Sententiae Sexti Pythagorei* 134 (143).

⁶⁵ *carinika...k nebu*: usp. Lk 18, 13; Mt 8, 8.

⁶⁶ Ps 37, 7-9; 118, 107.

dobra djela krepost postaje radosnom. ⁷⁰Tu će milost na svom radniku, koji se očistio od mana i grijeha, Gospodin pokazati po Duhu Svetome.

8. poglavlje

SLUŽBA BOŽJA U NOĆI

¹U zimsko doba, to jest od prvog studenoga do Uskrsa, ustajat će se prema razumnom prosuđivanju o osmom satu noći. ²Tako mogu braća počivati malo više od pola noći i tada odmoreni ustati. ³Vrijeme što im još preostaje poslije Bdjenja nek braća, kojima je to potrebno, iskoriste za razmatranje psalama i Čitanja. ⁴Od Uskrsa do spomenutoga prvog studenog vrijeme se raspoređuje tako da nakon Bdjenja poslije kratke stanke, za koje braća mogu izaći zbog naravnih potreba, slijedi Jutarnja koju valja održati o svanuću.

9. poglavlje

BROJ PSALAMA KOD NOĆNE SLUŽBE BOŽJE

¹U spomenuto zimsko doba najprije se tri puta rekne redak: *Otvori, Gospodine, usne moje, i usta će moja navješćivati hvalu tvoju.* ²Zatim slijedi treći psalam sa *Slava*. ³Nakon toga devedeset četvrti psalam s antifonom, ili barem jednostavno otpjevan. ⁴Slijedi

Ambrozijev himan i na to šest psalama s antifonama. ⁵Kad je to izrečeno, a isto tako i redak, opat da blagoslov; tada svi posjedaju na klupe, a braća izmjenice čitaju iz knjige na štioniku tri Čitanja, između kojih se pjevaju tri otpjeva. ⁶Dva se otpjeva izreku bez *Slava*, a poslije trećega pjevač kaže *Slava*. ⁷Netom je pjevač započne, odmah svi ustanu sa svojih sjedala u čast i poštovanje svetom Trojstvu.

⁸Kod Bdjenja se čitaju Bogom nadahnute knjige Starog i Novog zavjeta, a i njihova tumačenja što su ih napisali poznati i pravovjerni katolički oci.

⁹Nakon ta tri Čitanja s njihovim otpjevima slijedi ostalih šest psalama koji se pjevaju s *Aleluja*. ¹⁰Zatim se uzme Čitanje iz Apostola, što se govori napamet, redak i litanjska molitva, to jest *Gospodine, smiluj se*. ¹¹I tako se završi noćno Bdjenje.

10. poglavlje

NOĆNO BDJENJE U LJETNO DOBA

¹Od Uskrsa do prvog studenoga moli se čitav sprijeda navedeni broj psalama. ²Samo se izostave Čitanja iz knjige zbog kratkoće noći, a mjesto njih se govori jedno Čitanje iz starog zavjeta napamet i zatim slijedi kratak otpjev. ³Sve drugo se obavi kako je gore

¹ Ps 50, 17.

rečeno, to jest kod noćnog Bdjenja broj psalama nikad ne smije biti manji od dvanaest, ne ubrajajući u to treći i devedeset četvrti psalam.

11. poglavlje

SLAVLJENJE BDJENJA NEDJELJOM

¹Nedjeljom se za Bdjenje ustaje ranije. ²To se Bdjenje održava slijedećim rasporedom: moli se kako smo već odredili, šest psalama i redak; zatim svi pravilno prema svome redosljedu posjedaju na klupe te se čitaju, kako smo gore rekli iz knjige četiri Čitanja s njihovim otpjevima. ³Samo na kraju četvrtog otpjeva pjevač kaže *Slava* i čim je započne pjevati, svi odmah ustanu zbog poštovanja.

⁴Poslije tih Čitanja slijedi kao prije po redu ostalih šest psalama s antifonama i redak. ⁵Zatim se opet čitaju četiri druga Čitanja s njihovim otpjevima istim redom kao gore. ⁶Onda se mole tri hvalospjeva iz Proroka što ih odredi opat; ti se hvalospjevi pjevaju s *Aleluja*. ⁷Pošto je izrečen redak i opat dao blagoslov, čitaju se četiri daljnja Čitanja iz Novog zavjeta, istim redom kao gore. ⁸Poslije četvrtog otpjeva opat započne himan *Tebe Boga hvalimo*. ⁹Zatim pročita odlomak iz Evandjelja, a za vrijeme tog čitanja svi stoje sa strahopoštovanjem. ¹⁰Kad to pročita, svi govore *Amen*, i opat odmah nastavi himan *Tebi dolikuje hvala*. Poslije blagoslovne

molitve počinje Jutarnja.

¹Tog se rasporeda kod Bdjenja valja pridržavati nedjeljom u svako doba godine, jednako ljeti i zimi. ²Kad bi se slučajno, ne daj Bože, ustalo kasnije, onda se moraju skratiti Čitanja i otpjevi. ³Valja se svakako čuvati da se to ne dogodi; ako bi se ipak dogodilo, nek onaj, čijim se nemarom to zbilo, dade za to u bogomolji odgovarajuću zadovoljštinu Bogu.

12. poglavlje

KAKO SE SLAVI JUTARNJA

¹Za Jutarnju nedjeljom pjeva se najprije šezdeset šesti psalam, bez antifone i ne prekidajući. ²Zatim se govori pedeseti psalam s *Aleluja*. ³Onda sto sedamnaesti i šezdeset drugi; ⁴poslije toga: Čitanje iz Otkrivenja napamet, otpjev, Ambrozijev himan, redak, hvalospjev iz Evandjelja i litanija. Time se Jutarnja završi.

13. poglavlje

KAKO SE JUTARNJA OBAVLJA U OBIČNE DANE

¹U obične se dane Jutarnja slavi ovako: ²moli se šezdeset šesti psalam bez antifone, kao nedjeljom, malo otežući tako da bi svi stigli na pedeseti psalam koji se govori s antifonom. ³Zatim se mole po običaju dva daljnja psalma, //naime: ⁴ponedjeljkom peti i

trideset peti, ⁵utorkom četrdeset drugi i pedeset šesti, ⁶srijedom šezdeset treći i šezdeset četvrti, ⁷četvrtkom osamdeset sedmi i osamdeset deveti, ⁸petkom sedamdeset peti i devedeset prvi, ⁹a subotom sto četrdeset drugi i hvalospjev i Ponovljenog zakona, koji se dijeli na dvije *Slave*. ¹⁰Na druge, naime, dane// svakog se dana pjeva odgovarajući hvalospjev iz Proroka, kako je običaj u Rimskoj crkvi. ¹¹Zatim slijede pohvalni psalmi, jedno Čitanje iz Apostola napamet, otpjev, Ambrozijev himan, redak, hvalospjev iz Evanđelja i litanija. Time se Jutarnja zaključi.

¹²Jutarnja se i Večernja ne smije ni u kojem slučaju završiti a da starješina na koncu ne izgovori cijelu Gospodnju molitvu tako da je svi čuju, zbog trnja sablazni koje običava niknuti.. ¹³Tim što su pozvani obećanjem molitve: *Otpusti nam kako i mi otpuštamo*, očiste se od takve mane. ¹⁴Na svršetku drugih Časova glasno se rekne samo svršetak te molitve tako da svi odgovore: *Nego izbavi nas oda zla*.

14. poglavlje

KAKO SE BDJENJE OBAVLJA NA BLAGDANE SVETACA

¹Na blagdane svetaca i sve svetkovine Bdjenje se obavlja onako kako smo odredili za nedjelje. ²Samo se uzimaju psalmi, antifone,

13-14 Mt 6, 12-13.

Čitanja što spadaju na dotični dan, ali se drži gore navedeni redosljed.

15. poglavlje

U KOJE SE VRIJEME PJEVA ALELUJA

¹Od svetog se Uskrsa do Duhova *Aleluja* pjeva neprekidno, i to kod psalama i kod otpjeva. ²Od Duhova do početka korizme *Aleluja* se pjeva svake noći kod šest zadnjih psalama noćne službe. ³Svake pak nedjelje izvan korizme s *Aleluja* pjevaju se hvalospjevi kod Bdjenja, Jutarnje, Prvog, Trećeg, Šestog i Devetog časa, a Večernja s antifonom. ⁴Otpjevi se, međutim, nikada ne pjevaju s *Aleluja* osim od Uskrsa do Duhova.

16. poglavlje

KAKO SE SLUŽBA BOŽJA OBAVLJA DANJU

¹Kao što kaže prorok: *Sedam puta na dan tebe hvalim.* ²Taj posvećeni broj sedam ispunjavamo tako da svoju dužnu službu obavljamo Jutarnjom, Prvim, Trećim, Šestim i Devetim časom, Večernjom i Povečerjem; ³jer o tim molitvenim časovima preko dana prorok veli: *Sedam puta na dan tebe hvalim.* ⁴O slavljenju Bdjenja taj isti prorok kaže: *O ponoći ustajem da te slavim.*

¹ Ps 118, 164.

⁵ U te, dakle, sate slavimo svoga Stvoritelja *zbog njegovih pravednih odluka*, to jest Jutarnjom, Prvim, Trećim, Šestim i Devetim časom, Večernjom i Povečerjem; a ustajemo i po noći da ga slavimo.

17. poglavlje

KOLIKO SE PSALAMA ČITA KOD TIH ČASOVA

¹Za slavljenje Bdjenja i Jutarnje već smo odredili poredak psalama, a sad ga ustanovimo za slijedeće molitvene Časove. ²Za Prvi čas se mole tri psalma, svaki posebno, dakle ne pod jednim *Slava*: ³prije početka psalama rekne se redak: *Bože, u pomoć* i himan toga Časa. ⁴Poslije tih triju psalama govori se Čitanje, redak, *Gospodine, smiluj se* i zaključak.

⁵Po istom se rasporedu slavi Treći, Šesti i Deveti čas, to jest, redak, himan toga Časa, po tri psalma, Čitanje, redak, *Gospodine, smiluj se* i zaključak. ⁶Ako je zajednica veća, ti se psalmi pjevaju a antifonama, a ako je manja, bez prekida. ⁷Večernja služba obuhvaća četiri psalma s antifonama. ⁸Poslije tih psalama je Čitanje, zatim otpjev, Ambrozijev himan, redak, hvalospjev iz Evandjelja, litanija i Gospodnja molitva kao završetak.

⁴ Ps 118,62.

⁵ **pravednih odluka:** usp. Ps 118, 62. 164.

⁹Za Povečerje se mole tri psalma koji se govore bez prekidanja, bez antifone. ¹⁰Zatim slijedi himan tog časa, Čitanje, redak, *Gospodine, smiluj se* i na svršetku blagolsov.

18. poglavlje

KOJIM SE REDOM MOLE PSALMI

¹ Najprije se reče redak: *Bože, u pomoć mi priteci; Gospodine, pohiti da mi pomogneš.* zatim *Slava* i himan dotičnog časa.

// ²Slijede nedjeljom za Prvi čas četiri odlomka sto osamnaestog psalma. ³Za druge Časove, naime za treći, Šesti i Deveti govore se po tri odlomka navedenog sto osamnaestog psalma. ⁴Za Prvi čas ponedjeljkom mole se tri psalma, naime prvi, drugi i šesti. ⁵Tako se za Prvi čas govore svakog dana po redu do nedjelje tri psalma do devetnaestog, pri čemu se deveti i sedamnaesti dijele na dva odlomka. ⁶Tako nedjeljom Bdjenje uvijek počinje dvadesetim psalmom.

⁷Za Treći, Šesti i deveti čas ponedjeljkom govri se onih preostalih devet odlomaka sto osamnaestog psalma. ⁸Na taj se način cijeli sto osamnaesti psalam izmoli u ta dva dana, naime u nedjelju i ponedjeljak. ⁹U utorak se za Treći, Šesti i Deveti čas govore po tri psalma, od sto devetnaestog do sto dvadeset sedmog, dakle devet

psalama. ¹⁰Ti se psalmi ponavljaju kod dotičnih Časova uvijek na isti način sve do nedjelje, a nepromijenjen ostaje u sve te dane i raspored himana, Čitanja i redaka. ¹¹Tako će se nedjeljom uvijek započeti sto osamnaestim psalmom.

¹²Za Večernju se dnevno pjevaju četiri psalma. ¹³Ti psalmi počinju sa sto devetim i nastavljaju se sve do sto četrdeset sedmog.

¹⁴Izuzimaju se oni psalmi koji su već odvojeni za druge Časove, naime od sto sedamnaestog do sto dvadeset sedmog, nadalje sto trideset treći i sto četrdeset drugi. ¹⁵Svi se ostali pjevaju kod Večernje. ¹⁶Kako pri tom nedostaju tri psalma, podijele se oni duži, naime sto trideset osmi, sto četrdeset treći i sto četrdeset četvrti.

¹⁷Sto šesnaesti zbog kratkoće spaja se sa sto petnaestim.

¹⁸Time je određen raspored psalama kod Večernje, a sve ostalo, i to, Čitanja, otpjev, himan, redak i hvalospjev obavlja se akko je gore određeno. ¹⁹Kod Povečerja se svakodnevno ponavljaju isti psalmi, naime četvrti, devetnaesti i sto trideset treći.

²⁰Tako je određen raspored moljenja psalama preko dana. ²¹Svi ostali psalmi nek se jednako razdjele na sedam Bdjenja, i to tako da se duži psalmi podijele da svakoj noći dopadne dvanaest psalama.//

²²Izričito upozoravamo da, ako netko ne prihvaća tu raspodjelu

psalama, neka po boljem nahođenju sastavi drugi raspored. ²³Samo nek svakako pazi da se tjedno uzme čitav psaltir od sto pedeset psalama i da se on uvijek iznova započne kod nedjeljnog Bdjenja. ²⁴Monasi, naime, koji tjedno ne izmole čitav psaltir i uobičajene hvallospjeve, pokazuju da vrlo nemarno vrše svoju službu, ²⁵kad čitamo da su naši sveti oci izvršavali u jednom danu ono što bismo mi nemarni morali obavljati barem tjedno.

19. poglavlje

O PONAŠANJU KOD PJEVANJA PSALAMA

¹Vjerujemo ad je Bog svagdje nazočan i da *oči Gospodnje na svakom mjestu budno motre dobre i zle.* ²Bez sumnje moramo to još čvršće nego inače vjerovati kad sudjelujemo kod Djela Božjeg.

³Zato se stalno podsjećamo na ono što kaže prorok: *Služite Gospodinu sa strahom.* ⁴I: *Pjevajte mudro.* ⁵I još: *Pred licem anđela pjevam tebi.*

⁶Razmišljajmo, dakle, kakvi moramo biti pred licem Božanstva i njegovih anđela, ⁷te se kod pjevanja psalama vladajmo tako da se naš duh slaže s našim glasom.

¹ Izr 15, 3.

³ Ps 2, 11.

⁴ Ps 46, 8.

⁵ Ps 137, 1.

20. poglavlje

O SMJERNOSTI KOD MOLITVE

¹Ako ljudima na visoku položaju podnosimo neku molbu, to se ne usuđujemo nego s poniznošću i poštovanjem. ²Koliko se više sa svom poniznosti i prisnom pobožnosti moramo molbom obraćati Bogu, Gospodaru svega stvorenja. ³I valja nam znati da nećemo biti uslišani zbog mnogih riječi, već zbog čista srca i pokorničkih suza.

⁴Neka stoga molitva bude kratka i čista, osim ako nas Božja milost ne potakne da je produžimo. ⁵U zajednici nek molitva uvijek bude kratka i čim starješina dade znak svi će zajedno ustati

21. poglavlje

SAMOSTANSKI DEKANI

¹Ako je zajednica veća, iz nje se izaberu braća dobra glasa i sveta

³ zbog mnogih riječi: usp. Mt 6, 7.

⁴ molitva...čista: usp. KASIJAN, *Rasprave* 2, 22; 4, 2.

života te se postave za dekane. ²Oni u svemu vode brigu za svoje dekanije u suglasnosti s Božjim zapovijedima i nalogima svog opata. ³Za dekane se izaberu braća s kojima opat može pouzdano podijeliti svoj teret. ⁴I nek se ne izaberu po redoslijedu, nego po primjernom životu i razboritom znanju.

⁵Kad neki dekan, nadut možda ohološću, zasluži ukor, neka bude opomenut jedan, dav i tri puta; ako se ne htjedne popraviti, nek se smjeni ⁶i na njegovo mjesto postavi drugi koji to zaslužuje.

⁷To isto određujemo i za priore.

22. poglavlje

O SPAVANJU MONAHA

¹Svatko spava u posebnoj postelji. ²Neka po opatovoj odredbi dobije posteljinu kakva odgovara samostanskom načinu života.

³Ako je moguće, svi spavaju u jednoj prostoriji; ako zbog velikog broja to ne ide, spavaju po deset ili dvadeset sa starješinama koji se za njih brinu. ⁴U spavaonicama svjetiljka stalno gori sve do jutra.

⁵Nek spavaju odjeveni i opasani pasom ili uzicom. Kad spavaju, ne smiju o boku imati svoje nožice da se ne bi slučajno u snu ozlijedili.

⁶Monasi valja da su uvijek spremni; čim se dade znak, bez

⁴⁻⁶ gori...opasani...spremni: usp. Lk 12, 35. 40.

oklijevanja ustaju i požure se na Djelo Božje te nastoje jedan drugoga prestići, ali posve ozbiljno i čedno. ⁷Mlađa braća nemaju postelje jedan uz drugoga, nego između starijih. ⁸Kod ustajanja na Djelo Božje neke se međusobno umjereno bodre, tako da pospanci ne bi imali izgovora.

23. poglavlje

O IZOPĆENJU ZA POGREŠKE

¹Ako je neki brat tvrdoglav, neposlušan ili ohol, ili mrmlja, ili se usprotivi kojoj točki svetog Pravila, ili nalogima starješina, i time pokaže da to prezire, ²neka ga njegovi starješine opomenu, prema Gospodnjoj zapovijedi, jedan i dvaput potajno. ³Ako se ne popravi, neka ga javno ukore pred svima. ⁴Ne popravi li se ni tada nek se kazni izopćenjem, ako je svjestan težine te kazne. ⁵Ako se pak i dalje pokaže tvrdoglavim, nek se podvrgne tjelesnoj kazni.

24. poglavlje

NAČIN IZOPĆENJA

¹Način izopćenja i uopće kazne mora biti u skladu sa stupnjem prekršaja. ²Opat prosuđuje koliko je prekršaj težak.

³Ako neki brat pogriješi u nečem lakšem, nek se isključi od zajedničkog stola. ⁴Za onoga koji je isključen od zajedničkog stola vrijedi ova odredba: u bogomolji ne smije započimati psalme ni antifone, ni da što naglas čita, dok ne dade zadovoljštinu. ⁵Svoj obrok dobiva nasamo, poslije obroka braće; ⁶ako, na primjer, braća blaguju o šestom satu, taj će brat o devetom; ako braća o devetom, onda će on navečer, ⁷dok ne dobije oprostjenje nakon odgovarajuće zadovoljštine.

25. poglavlje

O TEŽIM PREKRŠAJIMA

¹Onaj brat koji je na se navukao kakvu težu krivnju, nek se istodobno isključi od stola i iz bogomolje. ²Ni jedan brat ne smije s njim biti u kakvu zajedništvu, ni s njim govoriti. ³Sam nek obavlja posao što mu se naloži, da ostane u pokori i žalosti; i nek razmišlja o strašnoj osudi apostola koji kaže: ⁴*Neka se takav preda sotoni na propast tijela, da bi se spasio duh na dan Gospodina Isusa.* ⁵Obrok jela mu se daje napose, u onoj količini i u ono doba kako opat smatra prikladnim. ⁶Isto tako neka ga u prolazu nitko ne pozdravlja

² Gospodnjoj zapovijedi: usp. Mt 18, 15.

⁴ 1 Kor 5, 5.

s blagoslovom, niti se blagoslovi hrana što mu se daje.

26. poglavlje

O ONIMA KOJI SE BEZ DOPUŠTENJA DRUŽE S IZOPĆENIMA

¹Ako se neki brat usudi bez opatova dopuštenja na bilo koji način družiti s izopćenim bratom, s njime govoriti ili mu štogod priopćiti, ²pogađa ga ista kazna izopćenja.

27. poglavlje

KAKO SE OPAT MORA BRINUTI ZA IZOPĆENE

¹Opat mora na svaki mogući način voditi brigu koja su pogriješila, jer *ne trebaju zdravi liječnika nego bolesni*. ²Zato se treba poput iskusna liječnika poslužiti svim sredstvima: neka im pošalje sanpekte, to jest stariju i mudru braću ³koja će kolebljiva brata kao neopazice hrabriti i nagovarati na poniznu zadovoljštinu; neka ga oni utješe *da ga pretjerana žalost ne shrva*, ⁴nego kako kaže apostol: *Valja mu iskazivati ljubav*, i neka svi mole za njega.

⁵Opat mora ulagati mnogo truda te s pomnjom i zalaganjem sve brzo poduzeti da ne izgubi nijednu od ovaca što su mu povjerene.

¹ Mt 9, 12.

³ 2 Kor 2,7.

⁶Valja mu znati da je preuzeo brigu za bolesne duše, a ne samovlast nad zdravima. ⁷I nek se boji prijatnje što ju je Bog izrekao preko proroka: *Što vam je izgledalo jako, uzeli ste sebi, a što je bilo slabo, to ste odbacili.* ⁸ Isto tako neka se ugleda na sveti primjer Dobroga Pastira koji je ostavio devedeset i devet ovaca u planini i uputio se da potraži jednu izgublenu. ⁹I toliko se smilovao njezinoj iznemoglosti da se udostojao podići je na svoja sveta ramena i na taj je način opet donijeti k stadu.

28. poglavlje

O ONIMA KOJI SE UNATOČ ČEŠĆIM OPOMENAMA NA POPRAVLJAJU

¹Ako je neki brat bi češće ukoren zbog bilo kakva prijestuopa, pa čak i izopčen, a ipak se ne popravi, neka se na nj primjeni oštriji postupak, to jest, neka se podvrgne kazni šibanja. ²Ne popravi li se ni tako ili čak nastoji, ne dao Bog, nadut ohološću braniti svoje čine, tada neka opat postupi poput iskusna liječnika. ³Pošto je upotrijebio sva sredstva: obloge i mazanja nagovaranjem, ljekarije božanskog Pisma pa i paljenje izopćenjem i udarcima šibom, ⁴te tada uvidi da mu sve to nastojanje nije ništa pomoglo, neka onda

⁴ 2 Kor 2, 8.

⁷ Ez 34, 3-4.

⁸ **Dobrog Pastira:** usp. Lk 15, 4-5; Iv 10, 11.

⁹ **smilovao:** usp. Hebr 4, 15.

prijeđe na još djelotvornije sredstvo: on sam i sva braća mole za njega ⁵da Gospodin, kome je sve moguće, opet vrati zdravlje bolesnu bratu. ⁶Istom kad on ni na taj način ne bi ozdravio, neka opat upotrijebi nož za rezanje, kako veli Apostol: *Iskorijenite opakoga iz svoje sredine.* ⁷I još: *Ako li se nevjernik hoće odijeliti, nek se odijeli,* da ne bi jedna šugava ovca zarazila cijelo stado.

29. poglavlje

TREBA LI BRAĆU KOJA SU NAPUSTILA SAMOSTAN OPET PRIMITI

¹Ako je koji brat vlastitom krivnjom izašao iz samostana pa se želi vratiti, mora ponajprije obećati da će se potpuno popraviti od one pogreške zbog koje je istupio. ²Tada neka se primi na posljednje mjesto da bi se tako iskušala njegova poniznost. ³Ako opet otiđe, neka se na isti način ponovno primi do tri puta, ali nakon toga neka znade da će mu se uskratiti bilo kakva mogućnost povratka.

30. poglavlje

KAKO SE KAŽNJAVAJU MLADI DJEČACI

¹Svaka dob i svaki stupanj shvaćanja zahtijeva poseban postupak.

⁵ sve...zdravlje: usp. Mt 19, 26; Fil 2, 12.

⁶ 1 Kor 5, 13.

⁷ 1 Kor 7, 15.

²Kad god, dakle, pogriješe dječaci ili mladići ili odrasli koji ne mogu pravo shvatiti koliko je teška kazna izopćenja, ³neka se kazne strogim postom ili dobro išibaju da ozdrave.

31. poglavlje

KAKAV TREBA BITI SAMOSTANSKI OPSKRBNIK

¹Za opskrbnika se samostana izabere iz zajednice mudar, zrela značaja, umjeren i da nije pohlepan na jelo, ni ponosit, ni prenao, ni nepravedan, ni spor, ni rasipan, ²neko koji se boji Boga i da cijeloj zajednici bude kao otac.

³On mora voditi brigu o svemu. ⁴Neka ništa ne učini bez opatova naloga. ⁵Neka se drži dobivenih uputa. ⁶Ne smije žalostiti braću.

⁷Ako možda koji brat od njega traži nešto nerazborito, neka ga ne žalosti time da ga s prezirom odbije, nego mu uvjerljivo i smjerno uskrati što je neprikladno tražio.

⁸Neka pazi na svoju dušu i stalno se prisjeća Apostolove riječi: Oni koji dobro obavljaju službu, stječu častan položaj. ⁹Neumorno će se brinuti za bolesnike, djecu, goste i siromahe čvrsto uvjeren da će za

1 umjeren: usp. 1 Tim 3,2; 2 Tim 4,5; Tit 1, 8. **ni prenao:** usp. Iz 42, 3.
9 odgovarati: usp. Mt 12, 36.

sve to odgovarati na sudnjem danu.

¹⁰Sve posude i sav samostanski imetak neka smatra kao posvećeno oltarsko posuđe. ¹¹Ničega ne smije zanemariti. ¹²Neka se ne predaje škrtosti, ali ni rasipanju ni uništavanju samostanskoga imetka, nego u svemu mora postupati umjereno prema opatovu nalogu.

¹³Prije svega mora biti ponizan. Ako nekom bratu nema što dati, neka mu pruži barem prijaznu riječ, ¹⁴kako je napisano: *Prijazna riječ je bolja od najboljeg dara.*

¹⁵On se ima brinuti za sve što mu opat povjeri, a što mu zabrani, neće ni poduzimati. ¹⁶Braći određenu mjeru jela pruža bez ikakve nadutosti i otezanja da se ne sablazne; neka misli na ono što po Božjoj riječi zaslužuje onaj *tko sablazni jednoga od malenih.*

¹⁷Ako je zajednica veća, dodijele mu se pomoćnici da njihovom pomoći mirnije obavlja povjerenu mu dužnost. ¹⁸U određeno vrijeme neka se daje što valja davati i pita što se ima pitati, ¹⁹da se u Božjoj kući nitko ne smućuje ni žalosti.

¹⁴ Sir 18, 17; usp. Jak 1, 17.

¹⁶ određenu mjeru: usp. Dan 1, 5. *tko sablazni...malenih*: Mt 18, 6.

32. poglavlje

ORUĐE I OSTALE SAMOSTANSKE STVARI

¹Imetak samostana: oruđe, odijela i sve ostale stvari neka opat povjeri braći pouzdana života i vladanja. ²Njima po svome nahodjenju predaje ono na što će oni paziti i poslije opet sakupiti. ³Opat će imati popis tih predmeta da zna što izdaje i što prima kad se braća smjenjuju na dužnosti. ⁴Ako netko samostanske stvari drži nečisto i nemarno, neka se ukori. ⁵Ne popravi li se, neka se kazni prema Pravilu.

33. poglavlje

SMIJU LI MONASI IŠTA POSJEDOVATI

¹Osobito se taj porok mora u samostanu iz korijena iščupati. ²Neka se nitko ne usudi bilo što bez opatova dopuštenja darovati ili primiti ³ili što mu drago posjedovati kao svoje, upravo nikakvu stvar: ni knjigu, ni pločice za pisanje, ni pisaljku, uopće ništa; ⁴čak ni svoja tjelesa ni volje nemaju u svojoj vlasti. ⁵Što je kome potrebno, neka očekuje od oca samostana i nije dopušteno išta posjedovati što opat nije dao ili dopustio.

3 prima: usp. Sir 42, 7.

⁶Svima *neka sve bude zajedničko*, kao što je pisano, *tako da nitko ne naziva svojim ništa*, niti sebi što prisvaja. ⁷Ako se ustanovi da se netko podao tom nadasve opasnom poroku, nek se opomene jedanput i dvaput. ⁸Ne popravi li se, neka se kazni.

34. poglavlje

TREBAJU LI SVI JEDNAKO DOBIVATI POTREBNO

¹Kako kaže Pismo: *Dijelilo se svakome koliko je tko trebao*. ²Time se ne kaže da zavlada pristranost prema nekima, što ne dao Bog, nego da se valja obazirati na slabosti. ³Kome je, dakle, manje potrebno, nek zahvali Bogu i nek se ne žalosti; ⁴a onaj kome je potrebno više, ponizit će se zbog svoje slabosti, a neće se uznosti iskazanim mu milosrđem. ⁵Na taj će način svi biti u miru.

⁶Prije svega ne smije se ni zbog kojeg razloga ni ikojom riječi ni bilo kakvim znakom pojaviti porok mrmljanja. ⁷Ako se tko u tome zateče, neka se strože kazni.

⁶ Dj 4, 32.

¹ Dj 4, 35; usp. AUGUSTIN, *Poslanice* 211, 3.

² **pristranost**: usp. Rim 2, 11.

⁵ **u miru**: usp. 1 Kor 12, 26-27.

35. poglavlje

TJEDNA SLUŽBA U KUHINJI

¹Neka braća dvore jedan drugoga, i nitko ne može biti oslobođen te dužnosti osim zbog bolesti ili ako je zauzet osobito važnim poslom, ²jer se tom službom stiče veća zasluga i ljubav. ³Slabijima se dodijele pomoćnici da ne bi to činili sa žalošću. ⁴Svakome će se općenito dati pomoćnici ako to stanje zajednice i mjesne prilike zahtijevaju. ⁵Ako je zajednica veća, oskrbnik će biti izuzet od kuhinjske službe; isto tako, kako je rečeno, i onaj koji je zauzet važnijim poslovima. ⁶Svi ostali međusobno služe u ljubavi jedan drugome.

⁷Onaj koji svršava tjednu službu, u subotu sve očisti. ⁸Neka opere ručnike kojima braća brišu ruke i noge. ⁹Brat koji svršava tjednu službu i onaj koji je nastupa, svima operu noge. ¹⁰Posuđe svoje službe vraća čisto i čitavo oskrbniku. ¹¹A on ga opet predaje onome tko nastupa službu. Tako će znati što izdaje i što prima.

¹²Braća koja obavljaju tjednu službu dobivaju uz određeni obrok jedan sat prije jela nešto pića i kruha ¹³da bi mogli kod objeda braći posluživati bez mrmljanja i velikog napora. ¹⁴U svečane dane neka ipak čekaju do završne molitve.

¹⁵Braća koja započinju ili svršavaju tjednu službu, u bogomolji

poslije Jutarnje pred svima pokleknu i preporučē se da za njih mole.

¹⁶Onaj tko je završio tjednu službu, igovara ovaj redak: *Blagoslovljen si, Gospodine Bože, jer si mi pomogao i utješio me.*

¹⁷Taj redak izgovara tri puta , zatim prima blagoslov kojim mu služba svršava, a poslije njega onaj što nastupa rekne: *Bože, u pomoć mi priteci; Gospodine, pohiti da mi pomogneš.* ¹⁸To isto svi ponove tri puta, a dotični dobiva blagoslov i nastupi službu.

36. poglavlje

O BOLESNOJ BRAĆI

¹Prije svega i nadasve valja se brinuti za bolesnike i dvoriti ih zaista kao Krista. ²On je, naime, rekao: *Bijah bolestan i pohodiste me; i: ³Što god učiniste jednome od ove moje najmanje braće, meni učiniste.* ⁴No i bolesnici moraju misliti da ih dvore Bogu na čast i ne smiju braću koja im služe žalostiti suvišnim zahtjevima. ⁵I takvi se ipak imaju strpljivo podnositi, jer se po njima dobiva obilnija nagrada. ⁶Neka, dakle, bude opatova glavna briga da oni ne budu zanemareni.

⁷Za bolesnu braću valja odrediti posebnu prostoriju, i neka ih

¹⁶ Ps 85, 17; Dan 3, 52.

¹⁷ Ps 69, 2.

² Mt 25, 36.

³ Mt 25, 40.

poslužuje bogobožan, ljubezan i skrban bolničar. ⁸Bolesnicima treba pružiti priliku za kupanje koliko god im to puta odgovara; zdravima pak, a osobito mlađima nek se to rjeđe dopušta. ⁹Osim toga neka se posve slabim bolesnicima dozvoli jesti meso da bi se oporavili. No čim ojačaju, svi se po običaju uzdržavaju od mesa.

¹⁰Neka se opat osobiti brine da opskrbnik i bolničari ne zanemare bolesnike; on je, naime, odgovoran za sve što učenici pogriješe.

37. poglavlje

O STARCIMA I DJECI

¹Premda već sama ljudska narav naginje obzirnosti prema toj životnoj dobi, naime, prema starcima i djeci, ipak se i Pravilo mora svojim ugledom pobrinuti za njih. ²Uvijek valja računati s njihovim slabostima; a što se jela tiče, za njih ni u kojem slučaju ne vrijedi strogost Pravila, ³nego prema njima treba imati obzira s puno ljubavi, i neka blaguju prije određena vremena.

38. poglavlje

TJEDNA SLUŽBA ČITAČA

¹Kod stola braći ne smije manjkati čitanje, ali se ne smije bilo tko dohvatiti knjige i ondje čitati, već nedjeljom počinje onaj koji će čitati cijelog tjedna. ²Taj koji nastupa tu službu poslije mise i

pričesti zatraži od svih neka mole za nj da ga Bog čuva od duha nadutosti. ³Svi u bogomolji tripud govore ovaj redak što ga on započne: *Otvori, Gospodine, usne moje i usta će moja navješćivati hvalu tvoju.* ⁴Zatim primi blagoslov i nastupi služba čitača.

⁵Neka kod stola vlada potpuna tišina tako da se ne čuje ničije šaptanje nit' ičiji glas osim samoga čitača. ⁶Što je braći potrebno dok jedu i piju, dodaju jedan drugome, tako da nitko ne treba ništa tražiti. ⁷Kome ipak nešto manjka, neka to zamoli bilo kakvim znakom radije negoli glasom. ⁸Nitko ondje ne smije ništa pitati o štivu ili o čemu drugome da se ne da povoda razgovoru, ⁹osim ako bi možda starješina htio nešto kratko reći na pobudu.

¹⁰Brat tjedni čitač dobiva malo razvodnjena vina prije nego počne čitati, bilo to zbog svete pričesti, bilo da mu post ne bude odviše težak. ¹¹Poslije objeđuje s onima koji vrše tjednu službu u kuhinji i s poslužiteljima.

¹²Braća ne smiju čitati ili pjevati po redu, nego samo oni koji su na pobudu slušačima.

⁷ usp. KASIJAN, *Uredbe IV*, 17.

39. poglavlje

O KOLIČINI HRANE

¹Mislimo da za dnevnu okrepu, bila ona o šestom ili devetom satu, s obzirom na različite slabosti dostaju dva kuhana jela kod svakog obroka.

²Tko ne može jesti jedno jelo, nek se okrijepi drugim.

³Dakle, dva su kuhana jela dovoljna svoj braći; a ako se nađe voća ili svježeg povrća, nek se oda i treće.

⁴Dobra mjera kruha dovoljna je na dan bilo da se jede samo jednom ili pak u podne i navečer. ⁵Ako se jede i navečer, opskrbnik ostavi jednu trećinu kruha i braći podjeli za večeru.

⁶Ako je posao bio naporniji, u opatovoj je odluci vlasti da povisi, ako treba, količinu hrane. ⁷No prije svega valja izbjegavati neumjerenost, i monah se nikad ne smije prejesti, ⁸jer ništa nije toliko nedostojno kršćanina kao neumjerenost, ⁹kako i naš Gospodin kaže: *Pazite na se da vam srca ne otežaju u proždrljivosti.*

¹⁰Dječacima mlade dobi ne daje se ista količina kao odraslima nego manje; a neka se usvemu pazi na štednju

¹¹Svi neka se svakako odriču mesa četveronožnih životinja, osim

⁹ Lk 21, 34.

posve slabih bolesnika.

40. poglavlje

O KOLIČINI PIĆA

¹*Svatko ima svoj dar od Boga, ovaj ovako, ovaj onako.* ²Zato s nekim strahom određujemo količinu hrane za druge. ³Međutim i s obzirom na slabost nejakih mislimo da bi svakome imala biti dosta hemina vina na dan. ⁴A kome je Bog dao snagu da se toga uzdrži, neka zna da će biti posebno nagrađen.

⁵Ako bi pak mjesne prilike, rad ili ljetna žega zahtijevali više, to se prepušta sudu starješine; samo će se uvijek paziti da se ne pije do mile volje ili čak opija. ⁶Čitamo, doduše, da vino uopće nije za monahe, ali budući da ih u naše dane nije moguće u to uvjeriti, složimo se barem u tome da ne pijemo do mile volje, nego manje, ⁷*jer vino izopači i razborite ljude.*

41. poglavlje

U KOJE DOBA VALJA BLAGOVATI

¹Od svetoga Uskrsa do Duhova braća objeduju o šestom satu i navečer večeraju. ²Od Duhova braća poste preko cijeloga ljeta

Comment [AM1]:

¹ 1 Kor 7, 7.

⁶ usp. *Vitae Patrum* V, 4, 31.

⁷ Sir 19, 2.

srijedom i petkom do devetog sata, ako nemaju poljskog rada ili ako ne vlada velika vrućina. ³U ostale dane objeduju o šestom satu. ⁴Objed ostaje u šesti sat ako rade poljske poslove ili je odveć velika ljetna žega, a otome odlučuje opat. ⁵On sve tako ublažuje i raspoređuje da bude na spas duša i da braća mogu obavljati svoje poslove bez opravdana mrmljanja.

⁶Od četrnaestog rujna do početka korizme objed je uvijek o devetom satu. ⁷Za vrijeme korizme sve do Uskrsa obrok je po večernji. ⁸Večernja se obavi tako da kod stola ne moraju upotrebljavati svjetiljke, nego da sve završi dok traje svjetlost dana. ⁹No i usvako doba, bilo da se uzima samo jedan obrok, bilo da se i večera, nek se sve obavi za danjega svjetla.

42. poglavlje

NITKO NEKA NE GOVORI POSLIJE POVEČERJA

¹Monasi moraju stalno obdržavati šutnju, a osobito u noćno doba. ²Zato se uvijek, radilo se o posnim ili neposnim danima, treba držati ovoga: ³u neposne dane, čim se braća dignu od večere, posjedaju svi zajedno i jedan čita Rasprave ili Životopise otaca ili drugo djelo koje izgrađuje slušače, ⁴ali ne Sedmoknjižje ni Knjige kraljeva, jer za ljude slaba duhanije dobro da dotične djelove Pisma

⁵ mrmljanja: usp. Fil 2, 14.

slušaju u to doba; a u drugo doba nek se i oni čitaju.

⁵U posne dane poslije Večernje i kratke stanke započnu s čitanjem Rasprava, kako rekosmo. ⁶Pročita se četiri do pet listova, ili koliko vrijeme dopusti. ⁷Dok traje čitanje, skupljaju se svi, pa i oni koji su možda obavljali kakav posao što im je bio naređen. ⁸Kad se, dakle, svi skupe, moli se Povečerje; a poslije Povečerja, kad izađu, nije više nikome dopušteno bilo što govoriti. ⁹Ako se netko nađe da povrijedi to previlo šutnje, neka se strogo kazni ¹⁰osim ako je to potrebno zbog gostiju ili ako opat kome što naloži. ¹¹No i to se obavi s najvećom ozbiljnošću i prikladnom suzdržljivošću.

43. poglavlje

O ONIMA KOJI ZAKASNE NA DJELO BOŽJE ILI K STOLU

¹Čim se začuje znak za službu Božju, napušta se sve, pa makar što tko ima u rukama, te se pohiti s najvećom žurbom, ²ali ipak ozbiljno da se nebi dalo povoda rastresenosti.

³Neka se, dakle, ništa ne pretpostavi Djelu Božjem.

⁴Tko na noćno Bdjenje dođe poslije Slava dvadeset četvrtoga psalma, a neka se on zato pjeva posve polagano i otegnuto, ne smije u koru zauzeti svoje mjesto, ⁵već ostane zadnji ili na mjestu što ga je opat odredio za takve nemarne da ih vidi on i svi ostali. ⁶Dotični

ostane ondje dok javno ne zadovolji na svršetku Djela Božjega. ⁷A da ostanu na zadnjem ili nekom odvojenom mjestu, određujemo zato da bi se, kad ih svi gledaju, popravili bar s te svoje sramote. ⁸Kad bi, naime, ostali izvan bogomolje, možda bi tko od njih iznova legao i spavao ili bi vani sjedio i prepustio se brbljanju, a i dao priliku da ga zloduh napastuje. ⁹Neka uđu, da ne izgube sve i da se ubuduće poprave.

¹⁰Tko od dnevnih časova ne stigne na Djelo Božje poslije retka i Slava prvoga psalma što se pjeva poslije retka, neka prema već spomenutoj odredbi stoji na zadnjem mjestu. ¹¹Ne smije se pridružiti braći, koja u koru pjevaju psalme, dok ne dade zadovoljštinu, osim ako mu to opat dobrostivo ne dopusti. ¹²No i u tom slučaju mora dati zadovoljštinu.

¹³Onaj tko ne dođe k stolu prije retka, što ga s molitvom svi zajedno govore i onda svi sjednu za stol, ¹⁴do dva se puta ukori, ako je to učini svojom nemarnošću ili krivnjom. ¹⁵Ne popravi li se ni nakon toga, ne smije sudjelovati u zajedničkom obroku, ¹⁶nego jede nasamo, odjeljen od zajedništva braće, i uskrati mu se njegov dio vina sve dok ne dade zadovoljštinu i ne popravi se. ¹⁷Isto se tako postupi s onim koji kod stola nije nazočan kad se govori redak poslije jela.

⁸ priliku: usp. Ef 4, 27.

¹⁸Nitko neka se ne usudi da što jede ili pije prije ili poslije određena sata. ¹⁹Kad pak netko odbije primiti što mu starješina ponudi, ako bi u drugo doba zaželio ono što je prije odbio ili nešto drugo, taj neka ne dobije ništa dok se prikladno ne popravi.

44. poglavlje

KAKO IZOPĆENI DAJU ZADOVOLJŠTINU

¹Tko je zbog kakva težeg prijestupa isključen od bogomolje i stola, treba da se baci na pod pred vratima bogomolje kad se ondje završava Djelo Božje i ostane tako ležati ne govoreći ništa, ²glavom položenom na pod pored nogu svih koji izlaze iz bogomolje. ³To čini tako dugo dok opat ne prosudi da je dao zadovoljštinu.

⁴Kad ga opat pozove, prilazi i baca se pred noge najprije opatu, a onda svima ostalima da mole za nj. ⁵Ako zatim opat naloži, primit će se u kor i to na mjesto što mu ga odredi opat. ⁶No u koru ne smije započinjati psalme ili čitati ili inače obavljati kakvu službu dok mu opat ponovno ne dopusti. ⁷Kod svih molitvenih časova kad se svrši Djelo Božje, dotični se baci na pod ondje gdje se nalazi ⁸i tako daje zadovoljštinu dok mu opat ne rekne da prestane i s tom zadovoljštinom.

⁹Oni koji su za manje prijestupe isključeni samo od stola, daju zadovoljštinu u bogomolji dokle opat odredi. ¹⁰To čine dok ih on

ne blagoslovi i rekne: Dosta.

45. poglavlje

O ONIMA KOJI POGRIJEŠE U BOGOMOLJI

¹Tko kod pjevanja psalma, otpjeva, antifone ili pri čitanju pogriješi i ne daje na licu mjesta pred svima zadovoljštinu, teže će se kazniti

²jer nije htio ponizno popraviti ono što je nemarnošću skrivio.

³Dječaci se zbog takva prijestupa udare šibom.

46. poglavlje

O ONIMA KOJI U NEČEMU DRUGOM POGRIJEŠE

¹Tko kod bilo kakva posla, u kuhinji, u spremištu, u služenju kod stola, u pekarnici, u vrtu, u obavljanju nekoga zanata ili bilo gdje pogriješi ²ili nešto razbije ili izgubi ili kako mu drago u nečemu skrivi ³i ne dođe odmah sam da pred opatom i zajednicom daje zadovoljštinu te prizna svoju pogrešku, ⁴neka se teže kazni kad je tu pogrešku drugi otkrio.

⁵No radi li se o nekom tajnom, duševnom grijehu, očituje ga samo opatu ili duhovnim ocima ⁶koji znaju liječiti i vlastite i tuđe rane, a ne ih otkrivati ni razglasiti.

47. poglavlje

DAVANJE ZNAKA ZA DJELO BOŽJE

¹Opat vodi brigu da se danju i noću oglašuje vrijeme za Djelo Božje. Činit će to sam ili će za to odrediti brižljiva brata da se sve vrši u određene sate.

²Psalme i antifone započinje opat, zatim ih po redu nastavljaju oni kojima je to naloženo. ³Nitko neka se ne usudi štogod pjevati ili čitati ako svojom službom ne može druge izgrađivati. ⁴Kome opat naloži, taj to mora činiti ponizno, ozbiljno i sa strahopoštovanjem.

48. poglavlje

SVAGDANJI RUČNI RAD

¹Besposlica je neprijatelj duše. Zato se sva braća moraju u određeno vrijeme baviti ručnim radom, a opet u određene satove svetim čitanjem. ²Zato mislimo da se vrijeme za oboje može rasporediti na slijedeći način: ³od Uskrsa do četrnaestog rujna braća ujutro od prvoga do približno četvrtog sata obavljaju potrebne

posolve. ⁴Od četvrtog sata do znaka kad će se moliti Šesti čas posvete se čitanju. ⁵Poslije šestog časa, kada ustanu od stola, u potpunoj tišini počivaju na svojim posteljama. Ako tko možda želi nešto čitati sam za sebe, neka čita tako da ne smeta drugome. ⁶Deveti čas mole ranije, oko sredine osmoga sata, a onda do Večernje obavljaju potrebne posove.

⁷Moraju li zbog mjesnih prilika ili siromaštva braća sama spremati žetvu, neka se ne žaloste, ⁸jer zaista su tada monasi kad žive od rada svojih ruku poput naših otaca i apostola. ⁹Neka ipak sve bude umjereno zbog malodušnih.

¹⁰Od četrnaestog rujna do početka korizme vrijeme za čitanje traje do kraja drugog sata. ¹¹Na kraju se tog sata moli Treći čas, a onda svi obavljaju naložene im poslove do devetoga časa. ¹²Na prvi znak za Deveti čas svi prekinu svoj posao i spremno čekaju da zazvoni drugi znak. ¹³Vrijeme poslije blagovanja upotrijebe za čitanje i psalme.

¹⁴U korizmene dane braća čitaju od jutra do punoga trećeg sata, a zatim obavljaju određene poslove do desetoga sata. ¹⁵Za korizmene dane svatko dobiva iz knjižnice po jednu knjigu koju mora cijelu po redu pročitati. ¹⁶Dotične se knjige dijele na početku korizme.

8 žive od rada: usp. Dj 18, 5; Kor 4, 12; 2 Kor 11, 9; 2 Sol 3, 10-13.

¹⁷ Treba odrediti jednoga starijeg brata ili dvojicu koji obilaze samostanom za vrijeme što je braći određeno za čitanje. ¹⁸Oni nadgledaju da se ne bi našao neki lijeni brat koji se prepušta besposlici ili brbljanju mjesto čitanju te tako ne samo što ne bi sebi koristio već bi smetao i drugima. ¹⁹Ako bi se našao takav, što ne dao Bog, neka se opomene prvi put i drugi put; ²⁰ne popravi li se, nek se propisno kazni i to tako da se ostali boje. U neprikladno vrijeme neka brat ne ide k bratu.

²²Nedjeljom se svi bave čitanjem, osim onih koji su određeni za različite službe. ²³Ako je netko tako nemaran i lijen te neće ili ne može razmišljati ni čitati, dodijeli mu se kakav posao da ne bude besposlen. ²⁴Boležljivoj i slabunjavoj braći dodijelit će se takav posao ili zanimanje da ne ostanu bez posla, a opet da ih posao previše ne pritisne pa čak da odbjegnju. ²⁵Neka opat ima obzira prema njihovoj slabosti.

49. poglavlje

OBDRŽAVANJE KORIZME

¹Monasi bi zapravo trebali obdržavati korizmu kroz cijeli život.

²Budući da malo tko ima toliko snage, preporučujemo da bar tih

20 ostali boje: usp. 1 Tim 5, 20.

korizmenih dana svatko čuva svoj život čist u svemu ³i da ujedno u te svete dane popravi nemarnosti prošloga razdoblja. ⁴To činimo dostojno onda kad se čuvamo svih mana i posvetimo se molitvi sa suzama, čitanju, skrušenosti srca i odricanju.

⁵Za tih, dakle, korizmenih dana valja k običnim dužnostima svoga služenja dodati još nešto: posebne molitve, odricanja u jelu i piću.

⁶Svatko neka sam od sebe, uz određenu mu mjeru, prinese nešto Bogu *u radosti Duha Svetoga*, to jest: neka uskrati svome tijelu nešto od jela, pića, sna, govorenja, šale ⁷i tako s duhovnom radošću i čeznućem iščekuje sveti blagdan Uskrsnuća.

⁸A što tko prinese kao žrtvu, očitovat će svom opatu da sve bude s njegovom molitvom i odobrenjem. ⁹Što se god, naime, čini bez dopuštenja duhovnog oca, računat će se kao umišljenost itašta slava, a ne zasluga. ¹⁰Zato sve valja činiti s opatovim odobrenjem.

50. poglavlje

O BRAĆI KOJA RADE DALEKO OD BOGOMOLJE ILI SU NA PUTU

¹Braća koja su zaposlena vrlo daleko i ne mogu na vrijeme stići u bogomolju, ²a na opatu je da prosudi je li tako, ³obave molitvu ondje gdje rade i zbog poštovanja prema Bogu pokleknu. ⁴Isto tako

neka se braća koja su poslana na put, drže određenih časova; neka zasebno mole kako mogu i ne zanemare ispuniti dužnost svoje službe.

51. poglavlje

O BRAĆI KOJA NE PUTUJU DALEKO

¹Brat što je poslan za kojji mu drago posao i čiji se povratak u samostan očekuje još istog dana, neka se ne usudi vani jesti, pa ni onda kad bi mu bilo tko usrdno nudio, ²osim ako mu je opat to dopustio. ³Učini li drukčije, neka se izopći.

52. poglavlje

SAMOSTANSKA BOGOMOLJA

¹Bogomolja neka bude ono što joj kaže ime, i ništa se drugo ondje ne smije činiti ni spremati. ²Poslije Djela Božjega svi iziđu u najvećoj tišini da izraze štovanje Bogu ³i onda neće svojim bezobzirnim ponašanjem smetati onima koji možda žele zasebno moliti. ⁴No i inače, kad netko želi tiho moliti, jednostavno uđe i moli, ne naglas, već sa suzama i u sabranosti duha. ⁵Tko ne moli, ne smije se, kako je već rečeno, zadržavati u bogomolji poslije Djela Božjega da ne smeta drugima.

⁶ 1 Sol 1, 6.

53. poglavlje

KAKO SE PRIMAJU GOSTI

¹Svi gosti koji nam dolaze neka budu primljeni kao Krist, jer će on reći: *Gost bijah i primiste me.* ²Svima nek se iskaže prikladno štovanje, *osobito domaćima po vjeri i hodočasticima.*

³Čim se gost najavi, neka mu starješina i braća izađu ususret i iskažu mu svoju ljubaznost. ⁴Najprije će se zajedno pomoliti, a onda mu dadu cjelov mira. ⁵Taj se cjelov mira daje istom nakon molitve da bi se izbjegle đavolske prijevare. ⁶Kod samog pozdravljanja nek se postupa vrlo čedno, bilo kad gosti dolaze bilo kad odlaze. ⁷Naklonimo im se ili čitavim tijelom prostremo na zemlju da u gostu počastimo Krista koga i primamo.

⁸Kad se gosti prime, odvedu se na molitvu, a onda s njima sjedne starješina ili brat kome je on naložio. ⁹Gostu se za pobudu čita iz Božjeg zakona i zatim ga valja vrlo srdačno pogostiti. ¹⁰Zbog gosta starješina prekida post, osim ako nije kakav poseban dan posta što se mora održavati. ¹¹No braća nastave postiti po običaju.

¹²Opat mora pružiti gostima vode da operu ruke. ¹³On i cijela

¹ Mt 25, 35.

² Gal 6, 10.

⁹ vrlo srdačno: usp. Dj 28, 2; KASIJAN, *Rasprave* II, 25.

zajednica operu noge svim gostima. ¹⁴Kad im operu noge, govore ovaj redak: *Primili smo, Bože, milosrđe tvoje usred hrama tvojega.*

¹⁵Osobito pažljivo valja primati siromahe i hodočasnike, jer se u njima Krist više prima; a da se časte bogataši, to nameće njihov postupak sam od sebe.

¹⁶Opat i gosti imaju posebnu kuhinju, da ne bi gosti, kad dolaze u neodređeno vrijeme - a u samostanu ih nikad ne manjka - smetali braći. ¹⁷Kuhinju za goste preuzimaju na godinu dana dva brata koja će dobro obavljati tu službu. ¹⁸Ako je potrebno, odredit će im se pomoćnici kako bi to obavljali bez mrmljanja; a kad imaju manje posla, nek idu na rad kamo ih pošalju. ¹⁹Uostalom, ne samo ovdje, već i kod svake službe u samostanu vrijedi načelo: ²⁰ako su kome potrebni pomoćnici, neka mu se dodijele; a tko je slobodan, poslušno će opet preuzeti određeni mu posao.

²¹Stan za goste neka se povjeri bratu bogobojazne duše. ²²Ondje neka je pripravljen dovoljan broj prostrtih postelja, da mudri Božjom kućom upravljaju mudro.

²³Bez dopuštenja se nitko ne smije družiti s gostima ili s njima razgovarati. ²⁴Tko ih susretne ili vidi, neka ih, kako rekosmo,

¹⁴ Ps 47, 10; usp Ps 13, 4-15.

smjerno pozdravi, zamoli njihov blagoslov i udalji se govoreći da mu nije dopušteno razgovarati s gostom.

54. poglavlje

SMIJE LI MONAH PRIMATI PISMA ILI NEŠTO DRUGO

¹Monahu nije dopušteno bez opatova odobrenja primati ili slati pisma, blagoslovljene predmete ili kakve manje darove ni od roditelja ni od bilo koga. ²Dakle, kad bi mu i roditelji što poslali, neka se ne usudi to primiti prije nego što obavijesti opata. ³Ako mu opat dopusti da to primi, ostaje u opatovoj vlasti odrediti kome će se dati. ⁴Brat, kome je bilo poslano, neka ne bude žalostan da ne pruži prilike đavlu. ⁵Tko se usudi drukčije činiti, kaznit će se prema propisu Pravila.

55. poglavlje

ODJEĆA I OBUĆA BRAĆE

¹Braći neka se daje odjeća kakva odgovara mjesnim prilikama i podneblju gdje žive, ²jer u hladnim krajevima treba više, a u toplima manje. ³Na opatu je da se o tome brine.

⁴Čini nam se da je u krajevima s umjerenim podnebljem svakome

⁴ prilike: usp. Ef 4, 27.

monahu dovoljno: ⁵kukula i tunika, za zimu vunena a za ljeto laganija ili iznošena; ⁶k tome škapular za rad, a kao obuća čarape i cipele. ⁷Neka se braća ne brinu o boji ili kakvoći svih tih stvari, nego će se zadovoljiti onim što se u dotičnom kraju može naći ili jeftinije kupiti. ⁸Opat se brine za pravu mjeru, da svakome odjeća bude prikladna i ne prekratka.

⁹Tko dobije novu, uvijek odmah vraća staru, da se stavi u rušnicu za siromahe. ¹⁰Monahu su, naime, dovoljne dvije tunike i dvije kukule zbog noći i zbog pranja tih predmeta. ¹¹Što je više od toga, suvišno je i mora se odstraniti. ¹²I čarape te uopće sve što je staro vraćaju čim dobiju novo. ¹³A onaj koji je poslan na put, dobiva iz rušnice hlače koje će nakon povratka oprane vratiti. ¹⁴Također i kukule i tunike, koje se iz rušnice dobivaju za put, neka budu nešto bolje od običnih, a nakon povratka opet ih vrate.

¹⁵Kao posteljina dostaju slamnjača, plahte, pokrivač i jastuk.

¹⁵Opat će češće pregledati postelje da se ondje ne bi našao kakav zaseban predmet. ¹⁷Ako se kod nekoga nađe što nije dobio od opata, neka se dotični najstrože kazni.

¹⁸A da se taj porok posjedovanja u korijenu odsiječe, neka opat dade sve što je potrebno, naime: ¹⁹kukulu, tuniku, čarape, cipele, pojas, nožić, pisaljku, iglu, rubac, pločice za pisanje tako da se

nitko ne izgovara kako mu je nešto bilo potrebno.

²⁰Neka opat često sjeća one rečenice iz Djela apostolskih: *Dijelilo se svakome koliko je tko trebao*. ²¹Tako i opat mora imati obzira prema slabostima potrebnih, a ne prema zloći zavidnih. ²²No u svim svojim odredbama neka misli kako će mu Bog vratiti.

56. poglavlje

OPATOV STOL

¹Opat uvijek objeđuje s gostima i hodočasnici. ²A kad je gostiju manje, slobodno mu je pozvati koga hoće od braće. ³Ipak će zbog reda ostaviti jednoga ili dvojicu starijih s braćom.

57. poglavlje

SAMOSTANSKI OBRTNICI

¹Ako u samostanu ima obrtnika, svoj zanat obavljaju sa svom poniznošću, dopusti li to opat. ²Ponosi li se netko umijećem svoga zanata, jer misli da samostanu pridonosi neku korist, ³neka se udalji od dotičnog obrta i neka se na taj obrt povrati istom onda kad se ponizi, i opat mu iznova naloži.

⁴Kad se nešto od obrtničkih proizvoda prodaje, neka oni koji tim

²⁰ Dj 4, 35.

trguju, ne počine kakvu prijevaru. ⁵Neka se uvijek sjećaju Ananije i Safire koje je zadesila tjelesna smrt ⁶da ne bi možda duhovnu smrt pretrpjeli oni i svi koji bi samostanskim predmetima varali.

⁷U određivanju cijene ne smije se ušuljati mana lakomosti, ⁸već će se uvijek dati nešto jeftinije nego mogu dati svjetovnjaci, ⁹*da se u svemu slavi Bog.*

58. poglavlje

POSTUPAK KOD PRIMANJA BRAĆE

¹Kad netko dođe u samostan s nakanom da postane monah, neka se primi olako, ²nego se valja držati one apostolove: *Provjeravajte duhove jesu li od Boga.*

³Dođe li, dakle, netko i ustrajno kuca te kroz četiri ili pet dana strpljivo podnosi neugodnosti i poteškoće ulaska i ostaje kod svoje molbe, ⁴neka se pusti da uđe i nekoliko dana bude u stanu za goste.

⁵Zatim dolazi u stan za novake, gdje oni razmišljaju, jedu i spavaju.

⁶Neka im se dodijeli takav starij brat koji zna pridobiti duše i koji

5 Ananija i Safira: usp. Dj 5, 1-11.

9 1 Pt 4, 11.

2 1 Iv 4, 10.

3 kuca: usp. Lk 11, 8; Dj 12, 16.

6 pridobiti duše: usp. Mt 18, 15; 1 Kor 9, 20.

će na njih vrlo pomno paziti. ⁷Brižno će gledati da li novak stvarno traži Boga, je li revan za Djelo Božje, za poslušnost i za poniženja.

⁸Neka mu se unaprijed otvoreno rekne kako je težak i trnovit put koji vodi k Bogu.

⁹Ako obeća da će ustrajati, nek mu se poslije dva mjeseca pročita cijelo ovo Pravilo ¹⁰i neka mu se reče: Evo zakona pod kojim se želiš boriti. Ako ga možeš održavati, uđi. A ako ne možeš, slobodno otiđi. ¹¹Ostane li i dalje, odvede se u navedeni stan za novake i ponovno se prokušava u svakoj strpljivosti. ¹² Nakon šest mjeseci pročita mu se Pravilo ponovno, da zna na što se obvezuje.

¹³Ostane li dalje pri svojoj odluci, opet mu se poslije četiri mjeseca pročitaito Pravilo.

¹⁴Ako nakon zrela razmišljanja obeća da će sve održavati i izvršavati svaki nalog, neka se primi u zajednicu. ¹⁵No mora znati da mu je od toga dana i zakonom Pravila određeno kako više ne smije napustiti samostan ¹⁶ili zbaciti sa svojih ramena jaram Pravila što ga je poslije tako duga razmišljanja mogao odbiti ili prihvatiti.

¹⁷Onaj koji se ima primiti, obeća pred svima u bogomolji ustrajnost, obraćenje svoga života i poslušnost pred Bogom i

⁷ traži Boga: usp. Ps 15, 2; 23, 6; 68, 7. 33; 69, 5; 104, 3; Mudr 1, 1; 13, 6; Iz 55, 6; Jer 55, 6; Dj 17, 27.

¹¹ strpljivosti: usp. 2 Tim 4, 2.

njegovim svecima; ¹⁸ako bi ikad drukčije postupao, neka zna da će ga osuditi onaj kome se izruguje.

¹⁹O tom svom obećanju nek sastavi povelju na ime svetaca, kojih se moći ondje nalaze, i na ime nazočnoga opata. ²⁰Dotičnu povelju treba napisati vlastoručno ili, ako je nepismen, neka zamoli drugoga da mu je napiše, a on neka na nju stavi svoj znak i onda je svojom rukom položi na oltar. ²¹Čim je položi, novak odmah zapjeva ovaj redak: *Primi me, Gospodine, po svojoj riječi i živjet ću; i nemoj da se usvojoj nadi postidim.* ²²Taj redak ponavlja cijela družba tri puta i doda *Slava Ocu.* ²³Zatim se novi brat baci svakome od njih pred noge da mole za nj i od toga se dana smatra članom zajednice.

²⁴Ako posjeduje kakav imetak, neka ga prije razdijeli siromasima ili ga svečanom darovnicom prepusti samostanu, a da ništa ne zadrži za se. ²⁵Neka, naime, zna da od toga dana ne smije raspolagati ni svojim tijelom.

²⁶Odmah mu se zatim u bogomolji skine odijelo što ga je nosio i oblači se u samostansko, ²⁷a njegovo se odijelo stavi u rušnicu.

²⁸Ako bi kada, ne dao Bog, pristao na nagovaranje đavla i napustio samostan, onda mu se skine monaško odijelo i otpusti ga se. ²⁹No onu povelju, koju je opat uzeo s oltara, neće dobiti natrag, već se

¹⁸ izruguje: usp. Gal 6, 7.

²¹ Ps 118, 116 (*Vulg.*)

ona čuva u samostanu.

59. poglavlje

KAKO SE PRIKAZUJU SINOVI PLEMIĆA ILI SIROMAŠNIH

¹Ako tko od plemića želi prikazati u samostanu svoga sina Bogu, a dječak je još maloljetan, njegovi roditelji sastave povelju o kojoj smo prije govorili.

²Povelju će zajedno s dječakovom rukom i prikaznim darom omotati u oltarnik i tako ga prikazati.

³Što se tiče imetka, neka u toj ispravi pod zakletvom obećaju da ni oni sami, ni preko druge osobe, ni na koji mu drago način neće djetetu nikad ništa dati, niti pružiti priliku da bilo što posjeduje.

⁴Ako neće da učine tako, već žele nešto dati samostanu kao milostinju ili naknadu, ⁵neka o tome sastave ispravu samostanu, pri čemu mogu, ako hoće, zadržati pravo uživanja. ⁶Na taj će se način sasma spriječiti da dječaku ne ostane kakva nada koja bi ga, kako znamo iz iskustva, mogla prevariti i, ne dao Bog, upropastiti.

⁷Isto tako neka postupaju i manje imućni. ⁸A oni koji baš ništa ne posjeduju, jednostavno sastave ispravu i prikažu svoga sina s prikaznim darom pred svjedocima.

²⁵ raspolagati: usp. 1 Kor 7, 4.

60. poglavlje

O SVEĆENICIMA KOJI BI ŽELJELI BITI U SAMOSTANU

¹Ako netko iz svećeničkog staleža zamoli da ga prime u samostan, neka mu se prebrzo ne udovolji. ²No ako ustraje u molbi, neka zna da će biti dužan u potpunosti obdržavati Pravilo ³i da mu se neće ni u čemu popustiti da bude kako je napisano: *Prijatelju, zašto si došao?*

⁴Neka mu se ipak dopusti da stoji uz opata, da blagoslivlje i izgovara zaključnu molitvu, ali samo ako mu opat to naloži. ⁵Inače se ne smije ništa sam usuditi i neka zna da je podložen stezi Pravila te da radije svima pruža primjer poniznosti.

⁶Radi li se u samostanu o određivanju dužnosti ili o drugoj važnoj stvari, ⁷zauzet će ono mjesto što mu pripada prema stupanju u samostan, a ne ono koje bi mu se dalo iz poštovanja prema svećeništvu.

⁸Izrazi li pak neki klerik istu želju da se priključi samostanu, odredit će mu se osrednje mjesto; ali i njemu ako obeća da će obdržavati Pravilo i svoju stalnost.

³ Mt 26, 50.

61. poglavlje

PRIMANJE STRANIH MONAHA

¹Ako iz daleka dođe neki strani monah sa željom da ostane u samostanu kao gost te da je zadovoljan s načinom života što ga tu nađe ²i možda ne uznemiruje samostana svojim zahtjevima ³nego je jednostavno zadovoljan s nađenim, neka ga se zadrži dokle god hoće.

⁴Kad bi razborito i u skromnoj ljubavi nešto ispravio i na nešto upozorio, neka opat mudro razmisli nije li ga možda Gospodin upravo radi toga poslao.

⁵Ako dotočni zaželi stalno ostati, nek mu se želja ne odbije, pogotovo što se njegov život mogao upoznati za vrijeme gostovanja. ⁶No ako je kroz to vrijeme pokazao da je pun zahtjeva ili s mnogo pogrešaka, ne samo da ga ne valja primiti u samostansku zajednicu, ⁷već mu se dapače na uljudan način mora reći da ode kako svojim slabostima ne bi druge pokvario. ⁸Ako dotični nije takav da se mora odstraniti, ne samo da ga treba primiti u zajednicu ako to traži, ⁹nego neka mu se i savjetuje da ostane kako bi se drugi poučili njegovim primjerom; ¹⁰ta na svakom se mjestu služi jednome Gospodaru i vojuje za istoga Kralja.

¹¹Opat mu može, ako ga drži dostojnim, dodijeliti i neko više

mjesto. ¹²No ne samo monahu, već i nekome iz spomenutoga svećeničkog ili kleričkoga staleža opat može odrediti mjesto više od onoga što mu pripada prema njegovu ulasku u samostan ako uvidi da to zaslužuje svojim životom.

¹³Svakako, neka se opat čuva da bilo kada za stalno primi monaha iz drugoga poznatog samostana bez pristanka i preporučenog pisma njegova opata, ¹⁴ jer je pisano: *Što god ne želiš da tebi drugi učini, nemoj ni ti drugome činiti.*

62. poglavlje

SAMOSTANSKI SVEĆENICI

¹Kad opat zatraži da mu se zaredi neki svećenik ili đakon, od svojih monaha izabere onoga koji je dostojan vršiti svećeničku službu.

²Zaređeni neka izbjegava svaku preuzetnost i oholost. ³Neka se ne usudi nešto učiniti ako mu opat ne dopusti; i mora znati da je još mnogo više dužan pokoravati se propisima Pravila. ⁴Svećeništvo mu ne smije biti povodom da zaboravi na posluš Pravilu i na stegu,

nego da sve više napreduje k Bogu.

⁵Stalno zauzima ono mjesto što mu pripada prema dolasku u samostan, ⁶osima kad obavlja službu oltara ili ako ga odluka zajednice i opatova volja postave na više mjesto zbog njegova zaslužnog ponašanja. ⁷I mora znati da mu se valja držati naloga što su ih izdali dekani ili prior. ⁸Ako bi se usudio drukčije postupati, neka ga ne drže svećenikom nego buntovnikom. ⁹Ne popravi li se, unatoč čestim opomenama, neka se i biskupa pozove za svjedoka. ¹⁰Ne popravi li se ni tada, a njegove krivnje postaju očite, neka se otpusti iz samostana, ¹¹naravno samo onda ako bi i nadalje ostao tvrdoglav i ne bi se podložio niti obdržavao Pravila.

63. poglavlje

POREDAK U ZAJEDNICI

¹U samostanu neka braća zadrže onaj poredak što im pripada prema dolasku iz svijeta, prema zaslugama života i kako odredi opat.

²Opat neće uznemirivati povjerenom mu stadao, niti što nepravedno odlučivati kao da ima neogranočenu vlast. ³Mora se štoviše uvijek sjećati da će Bogu odgovarati o svemu što odluči i učini.

¹⁴ Tob 4, 16; Mt 7, 12; Lk 6, 31.

⁴Po redu, dakle, što im ga on odredi, ili koji braći pripada, pristupaju k scjelovu mira i pričesti, započinju psalme i imaju svoje mjesto u koru. ⁵Nigdje ne bi smjela sama dob odlučivati i imati utjecaja na poredak. ⁶Ta i Samuel i Danijel, iako još mladići, sudili su starcima. ⁷Izuzev dakle one kojima opat, kako smo rekli, odredi više ili zbog određenih razloga niže mjesto, svi ostali imaju svoje mjesto prema dolasku. ⁸Tko je došao, na primjer, u samostan o drugom satu dana, neka zna da je mlađi od onoga koji je došao o prvom satu, pa bio on koje mu drago dobi ili časti. ⁹Dječake svi drže u svemu u stezi.

¹⁰Mlađa braća nek poštuju svoje starije, a stariji neka ljube svoje mlađe. ¹¹Kad tko koga zovne, ne smije ga osloviti samim imenom, ¹²nego stariji mlađega od sebe naziva bratom, a mlađi starijega nonnus, što znači: časni oče.

¹³Opat se oslovljava s gospodin i opat, jer se vjeruje da je Kristov namjesnik; ne da on to sebi prisvaja, već zbog poštovanja i ljubavi prema Kristu. ¹⁴A on neka na to misli i tako se ponaša da bude dostojan takve časti.

¹⁵Kad god se braća susretnu, mlađi moli starijega za blagoslov. ¹⁶Ako prolazi stariji, mlađi ustane i ponudi mu mjesto da sjedne; neka se mlađi ne usudi sjesti kraj starijega dok mu on ne ponudi, ¹⁷da bude kako je pisano: Pretječite jedni druge poštovanjem.

¹⁸Dječaci se i mladi točno drže svoga redosljeda u bogomolji i kod stola. ¹⁹Vani i bilo gdje valja na njih paziti i držati ih u stezi dok ne dođu do zrele dobi.

64. poglavlje

IZBOR OPATA

¹Kod izbora opata vrijedi načelo da se odredi onaj koga odabere cijela družba složno u strahu Božjemu ili jedan dio zajednice, pa imanji, ali razboritijim sudom. Pri izboru, dakle, valja gledati na zaslužan život, mudrost i znanje onoga koji se postavlja, pa bio on po redosljedu i zadnji u družbi. ³No ako bi cijela zajednica, što ne dao bog, složno izabrala nekoga koji se slaže s njihovim manama ⁴i kad bi za to loše stanje doznao biskup u čijoj je biskupiji to mjesto ili bi to na bilo koji način došlo do znanja susjednim opatima ili kršćanima, ⁵neka tada oni spriječe da prevlada suglasnost opakih i nek se potrupe da Božjoj kući postave dostojna upravitelja. ⁶Neka znaju da će za to primiti veliku nagradu ako to učine s čistom nakanom i iz revnosti prema Bogu, kao što bi s druge strane pogriješili kad bi to propustili.

⁷Postavljeni opat neka stalno misli na to kakav je teret primio na sebe i kome će odgovarati za svoje upravljanje. ⁸Neka zna da je

više dužan koristiti negoli zapovijedati. ⁹Zato mora dobro poznavati Božji zakon da zna i može iz njega uzimati novo i staro. Mora biti čist, trijezan i milosrdan; ¹⁰neka uvijek više voli milosrđe nego strogost da i on nađe milosrđe.

¹¹Neka mrzi zlo a ljubi braću. ¹²Kad mora opominjati, treba da to čini mudro, ne pretjerano da previše stružući rđu ne razbije posudu.

¹³Neka stalno promatra svoje slabosti i razmišlja o tome da napuknutu trsku ne smije do kraja slomiti. ¹⁴Time ne želimo reći da dopusti neka se šire mane, već neka ih iskorjenjuje, kako smo već kazali, razborito i ljubazno, kako kome odgovara. ¹⁵Nastojat će da ga više ljube nego da ga se boje.

¹⁶Ne smije biti nemiran ni odveć bojažljiv ni pretjeran i svojeglav ni zavidan i sumnjičav jer inače neće nikad imati mira. ¹⁷U svojim će nalogima sve mudro predvidjeti bilo da zapovijeda u Božjim bilo u svjetovnim stvarima; uvijek mora znati razlikovati i biti umjeren ¹⁸sjećajući se razboritosti svetog Jakova koji je rekao: Ako bih svoje stado tjerao prebrzo, sve bi izginulo ujedna dan. ¹⁹Stalno se mora držati tih i drugih izreka Svetog pisma o razboritosti, majci kreposti, i neka sve uredi umjerenost tako da jaki budu time zadovoljni, a slabiji da ne odbjegu.

²⁰Osobito mora u svemu obdržavati ovo Pravilo ²¹da bi poslije dobra upravljanja čuo iz Gospodnjih usta onu riječ dobrome sluzi

koji je svojim davao pšenicu u pravo doba: Zaista, kažem vam, postaviti će ga nad cijelim imanjem svojim.

65. poglavlje

SAMOSTANSKI PRIOR

¹Često se događa da u samostanima postavljanjem priora nastaju ozbiljni neredi ²jerima takvih koji, naduti opakim duhom oholosti, umišljaju da su drugi opati: samovoljno prisvajaju vlast, podjaruju sukobe i razdore u zajednici. ³To se najviše događa ondje gdje isti biskup ili isti opati, koji su postavili opata, odrede i priora. ⁴Lako je uvidjeti kako je to besmisleno jer mu se već od samoga početka postavljanja daje povoda da se uzoholi. ⁵Njegove ga misli navode da se smatra izuzet od opatove vlasti jer mu govore: ⁶I tebe su postavili oni isti koji su postavili i opata. Iz toga nastaju zavisti, svađe, klevetanja, strančarstva, nesloge i neredi. ⁸Ako se, naime, opat i prior međusobno ne slažu, ta im podvojenost vodi duše u opasnost, ⁹stradat će i oni koji se pod njihovim vodstvom priklanjaju jednome ili drugome. ¹⁰Odgovornost za to zlo snose koji su prouzrokovali takav nered.

¹¹Zato držimo kako je za očuvanje mira i ljubavi bolje da opat raspodjeljuje službe u svojem samostanu po svom nahođenju. ¹²Kao što smo već prije odredili, neka po mogućnosti sve samostanske

poslove vode dekani prema opatovoj naredbi. ¹³Pojedinac se neće uzoholiti kad se službe podjele na više njih. ¹⁴Ako mjesne prilike zahtjevaju ili zajednica razložno i ponizno zamoli te opat to drži korisnim, ¹⁵neka za priora postavi onoga koga sam izabere po savjetu bogobojazne braće.

¹⁶Prior neka s poštovnjem izvršuje što mu njegov opat naloži i neka ništa ne čini protiv volje i naloga opata, ¹⁷jer koliko je uzdignut nad druge, toliko savjesnije mora obdržavati propise Pravila.

¹⁸Ako se pokaže da je prior odan pogreškama, ohol i nametljiv ili se ustanovi da prezire sveto Pravilo, opomene se do četiri puta.

¹⁹Ne popravi li se, neka se kazni po propisima Pravila. ²⁰ako se ni tada ne popravi, neka ga se ukloni s priorske službe i na njegovo mjesto postavi drugi, dostojniji. ²¹Ako ni poslije ne bude u zajednici miran i poslušan, neka se otpusti iz samostana. ²²A opat neka ima na umu da će o svim svojim odlukama polagati račun Bogu eda mu ne bi možda dušu obuzeo plamen zavisti i ljubomore.

66. poglavlje

SAMOSTANSKI VRATARI

¹Za vratara se postavi mudar stariji brat koji zna poruke primati i na njih odgovarati i kome zrelost ne dopušta okolo se skitati. ²Vratar

neka ima svoju sobu pokraj vrata da ga posjetioci uvijek nađu i dobiju odgovor. ³Čim netko pokuca ili se oglasi koji siromah, vratar odgovori: Bogu hvala ili: Blagoslovite. ⁴I neka odgovor dade odmah sa svom prijaznošću što je pobuđuje strah Božji i prožet revnom ljubavlju. ⁵Kad vratar treba pomoćnika, dodijeli mu se mlađi brat.

⁶Samostan treba po mogućnosti sagraditi tako da se sve potrebno, to jest voda, mlin, vrt i raznovrsne radionice nalaze unutar samostana, ⁷kako monasi ne bi morali hodati okolo jer im to nikako ne koristi duši.

⁸Hoćemo da se ovo pravilo češće čita u zajednici, kako se ne bi koji brat izgovarao da mu nije bilo poznato.

67. poglavlje

O BRAĆI KOJA SE ŠALJU NA PUT

¹Braća koju šalju na put neka se preporuče u molitve svojo braći i opatu. ²Kod zaključne molitve Djela Božjega uvijek se treba sjetiti svih odsutnih.

³Kad se braća vrate s puta, na dan se povratka svaki put u bogomolji, kog bilo kojeg časa, na kraju Djela Božjega bace na tla ⁴i od svih zatraže da se za njih mole zbog pogrešaka što su ih na

putu počinili jer su možda nešto zlo vidjeli ili čuli ili se ogriješili ispraznim razgovorima. ⁵Neka se nitko ne usudi drugome pripovijedati što je vidio ili čuo izvan samostana, jer je to vrlo škodljivo. ⁶Ako bi ipak netko to učinio, neka se po propisu kazni. ⁷To isto vrijedi i za onoga tko bi na svoju ruku napustio samostanski prostor ili da nekamo ode ili nešto učini bez opatova dopuštenja pa makar i što neznatno.

68. poglavlje

AKO SE BRATU NALOŽI NEŠTO NEMOGUĆE

¹Ako se nekom bratu zapovijedi nešto teško ili nemoguće, neka ipak nalog starješine primi potpuno mirno i poslušno. ²Vidi li da mu je breme preteško i posvema nadmašuje njegove sile, neka razloge zbog kojih to ne može izvršiti iznese starješini strpljivo i skromno, ³bez oholosti i suprotstavljanja ili prigovaranja. ⁴Ako nakon njegove izjave starješina i dalje ostane kod svoje odluke, neka brat zna da je tako dobro za njega ⁵i neka posluša iz ljubavi, uzdajući se u Božju pomoć.

69. poglavlje

U SAMOSTANU NEKA SE NE USUDI JEDAN DRUGOGA BRANITI

¹Treba spriječiti da netko u samostanu zbog bilo kakva razloga brani drugoga ili da ga uzme kao pod svoje okrilje ²pa vezalo ih ne znam kako tijesno srodstvo. ³Ni u kojem slučaju ne smije monah to sebi dopustiti jer time može dati prigodu vrlo teškim sablaznima. ⁴Ako netko prekrši taj propis, neka se oštrije kazni.

70. poglavlje

DA SE NITKO NE USUDI DRUGOGA SAMOVOLJNO TUĆI

¹U samostanu treba izbjegavati svaku mogućnost samovoljnoga postupka. ²Zato određujemo da nikome nije dopušteno bilo koga od svoje braće izopćiti ili udarati, osim ako ga je opat za to ovlastio. ³Oni koji griješe, neka se pred svima ukore da i drugi imaju straha. ⁴Dječake će do petnaest godina svi pomnjivo držati u stezi i nadzirati, ⁵ali i to mora biti umjereno i razborito. ⁶Ako se pak tko bez opatova dopuštenja usudi nešto skriviti odraslome ili nepromišljeno plane na dječake, neka se kazni po propisima Pravila ⁷jer je pisano: Što god ne želiš da tebi drugi učini, nemoj ni ti drugome činiti.

71. poglavlje

MEĐUSOBNA POSLUŠNOST BRAĆE

¹Blagodati poslušnosti treba da svi iskazuju ne samo opatu, već da braća i međusobno budu poslušni jedan drugome ²uvjereni da će tim putem posluha dospjeti k Bogu.

³Nalogu opata ili starješina, što ih je on postavio, mora se uvijek dati prednost, i ne dopuštamo da mu se pretpostavi nalog drugih; ⁴a inače neka svi mlađi svoje starije slušaju ljubazno i spremno. ⁵Ako se tko pokaže svadljiv, neka se ukori.

⁶Opomene li se nekoga brata opat ili ma koji starješina s ne znam kako malena razloga ⁷ili ako dotični brat opazi da se starješina u srcu na njega pa i malo rasrdio i uzrujao, ⁸neka se odmah bez oklijevanja baci pred njim na zemlju i ostane mu do nogu tako dugo ležati dok se ona uzbuđenost ne stiša blagoslovom. ⁹Ako to netko s prezirom propusti, neka se tjelesno kazni ili, ako je tvrdokoran, neka se otpusti iz samostana.

72. poglavlje

DOBRA REVNOST KOJU MONASI MORAJU IMATI

¹Kao što postoji loša i ogorčena revnost, koja odvraća od Boga i vodi u pakao, ²tako postoji dobra revnost koja odvaja od grijeha te vodi Bogu i u vječni život.

³U toj se revnosti monasi moraju vježbati žarkom ljubavlju, ⁴to

jest, neka pretječu jedni druge poštovanjem. ⁵Slabosti, bilo tijela bilo značaja, neka međusobno podnose velikom strpljivošću. ⁶Neka se natječu u uzajamnoj poslušnosti. ⁷Nitko neka ne ide za onim što je njemu od koristi, nego više za onim što je korisno drugome. ⁸Neka jedan drugome iskazuju čistu bratsku ljubav.

⁹Neka se Boga boje u ljubavi. ¹⁰Svog opata neka ljube iskreno i ponizno. ¹¹Ama baš ništa neka ne pretpostavljaju Kristu – ¹²koji neka nas sve zajedno dovede u vječni život.

73. poglavlje

OVO PRAVILO NE SADRŽI SVE ŠTO JE POTREBNO ZA SAVRŠENSTVO

¹Ovo smo Pravilo napisali da bismo njegovim obdržavanjem u samostanima pokazali barem nešto čudoredne čestitosti i početak svoga obraćenja.

²A tko se inače žuri da dospije do savršena života, taj ima nauke svetih otaca, koje ako se obdržavaju vode čovjeka do vrhunca savršenosti. ³Zar nije svaka stranica i svaka Bogom nadahnuta riječ Staroga i Novog zavjeta najispravnije pravilo ljudskoga života? ⁴Ili

koja knjiga svetih katoličkih otaca ne pokazuje jasno kako ćemo pravim putem dospjeti svome Stvoritelju? ⁵No i Rasprave otaca, njihove Uredbe i životopisi svetaca kao i Pravilo našega svetog oca Bazilija što su drugo dobrim i poslušnim monasima nego pomagala za kreposti? ⁷A nas lijene, koji slabo i nemarno živimo, prekoračaju i zasramljuju.

⁸Zato ti koji žuriš u nebesku domovinu, s Kristovom pomoću obdržavaj ovo skromno Pravilo što smo ga sastavili za početnike.

⁹Tada ćeš napokon i ti uz Božju zaštitu dospjeti do spomenutih visina nauka i kreposti.

PRAVILO

SVETOG BENEDIKTA